

# lene

Mediagebruik  
door kinderen  
van 0 t/m 6 jaar

# Miene Media

## Monitor 2020



Netwerk  
Mediawijsheid

media ukkie  
dagen 27 maart t/m  
3 april 2020

CHOICE

# Inhoud

<b>1. Samenvatting en aanbevelingen</b>	<b>3</b>	<b>4. Groepen</b>	<b>32</b>
1.1 Samenvatting	3	4.1 Nielsen-regio	32
1.2 Verder met de resultaten / aanbevelingen	5	4.2 Geslacht	33
<b>2. Onderzoekopzet</b>	<b>7</b>	4.3 Opleiding	35
2.1 Onderzoeksverantwoording	7	4.4 Inkomen	36
2.2 Weging	8	<b>5. 2020 versus 2018</b>	<b>37</b>
<b>3. Uitgebreide resultaten</b>	<b>9</b>	5.1 Bezit en gebruik	37
3.1 Bezit en gebruik	9	5.2 Vaardigheden	40
3.2 Tijdsbesteding	11	5.3 Opvattingen	41
3.3 Vaardigheden	18		
3.4 Begrip	20		
3.5 Opvattingen	21		
3.6 Opvoeden met media	24		
3.7 Eigen mediagebruik	29		
3.8 Opvoeding	31		

## Colofon

### **Iene Miene Media 2020 van Netwerk Mediawijsheid**

Iene Miene Media is een jaarlijks onderzoek van Netwerk Mediawijsheid naar het mediagebruik van jonge kinderen.

#### Realisatie

- CHOICE Insights & Strategy - dataverzameling, samenstelling en redactie
- Netwerk Mediawijsheid - opdrachtgever
- prof. dr. Peter Nikken, lector Jeugd en Media Hogeschool Windesheim, advies, opstelling vragenlijst en interpretatie resultaten

Netwerk Mediawijsheid

e-mail: [info@mediawijzer.net](mailto:info@mediawijzer.net)

website: [www.mediawijsheid.nl](http://www.mediawijsheid.nl) en [www.mediawijzer.net](http://www.mediawijzer.net)

© Netwerk Mediawijsheid, 2020 - CC BY 3.0 NL

# 1. Samenvatting en aanbevelingen

## 1.1 Samenvatting

**Dit onderzoek geeft de huidige stand van zaken over het mediagebruik van kleine kinderen (0-6 jaar) en de manier waarop ouders daarmee omgaan.**

### Beschikbare apparaten en gebruik

Vrijwel alle gezinnen met kleine kinderen hebben mobiele telefoons en/of smartphones in huis (98%), meestal meerdere. Ook zijn er in de meeste huishoudens (smart) televisies (92%), laptops/notebooks (91%) en tablets (76%) aanwezig. De apparaten die het meest door kleine kinderen worden gebruikt zijn de televisie (72%), tablet (48%) en smartphone/mobiel (41%). Slechts een klein deel gebruikt deze apparaten op de eigen slaapkamer, twee derde van de kleine kinderen gebruikt helemaal geen media-apparaten in de eigen kamer.

### Tijdsbesteding media

Tv-programma's kijken is de meest ondernomen media-activiteit. Twee derde heeft dit op de voorgaande dag gedaan en op doordeweekse dagen heeft men gemiddeld 44 minuten aan televisie kijken besteed, en in het weekend 54 minuten. Naast tv-programma's zijn er echter nog veel meer dingen interessant om te kijken voor kleine kinderen, denk aan filmpjes op YouTube (Kids) en dvd's. Met de gehele categorie 'kijken' opgeteld heeft 91% dit de voorgaande dag gedaan en daar gemiddeld 84 minuten aan besteed. Inclusief andere media ((video)bellen, verhaaltjes luisteren via apps, spelletjes spelen) komt de gemiddelde mediatijd op 103 minuten.

### Tijdsbesteding media per groep

De tijd die kinderen besteden aan media neemt toe met de leeftijd. De allerkleinsten (0 t/m 2 jaar) die media-activiteiten hebben ondernomen in de categorie 'kijken' hebben daar gemiddeld 62 minuten aan besteed. Kinderen van 3 of 4 jaar hebben gemiddeld 89 minuten aan kijken besteed en 5 t/m 6-jarigen 98 minuten.

Kinderen van hoogopgeleide ouders hebben relatief het minst gekeken: 89% heeft gekeken, gemiddeld 75 minuten. In het weekend is het percentage kinderen dat 'kijk'-activiteiten doet niet hoger dan op doordeweekse dagen, maar er wordt in het weekend wel iets langer gekeken (96 minuten) dan doordeweeks (80 minuten).

Activiteitengroep	% dat dit doet	Gemiddelde tijd (gebruikers)
Media totaal	92%	103,2
Kijken	91%	84,2
Communiceren	22%	14,6
Luisteren	23%	24,0
Spelletjes	27%	29,4
Foto's/filmpjes maken	18%	12,9

### Tijdsbesteding zonder media

Kleine kinderen besteden hun tijd vooral binnen en meestal met volwassenen. Opvallend is dat een deel van de ouders aangeeft dat hun kind heel veel tijd met volwassenen binnen actief is geweest, 8 uur is geen uitzondering. Blijkbaar ervaren ouders dat ze continu met hun kind bezig zijn. De gemiddelde tijd dat kinderen met hun ouders binnen zijn, is dan ook het hoogst bij de allerkleinsten (122 minuten voor 0 t/m 2-jarigen, 92 minuten voor 3 t/m 4-jarigen, 68 minuten voor 4 t/m 6-jarigen). Doordeweeks spelen kinderen vaker met andere kinderen buiten (48%) dan in het weekend (35%). Ze spelen in het weekend wel langer (gemiddeld 60 minuten) dan doordeweeks (47 minuten).

### Tijdsbesteding zonder media per groep

Kinderen in de grote steden spelen het vaakst met andere kinderen binnen (68%), kinderen in de regio Noord het minst (48%). Kinderen in de regio Noord spelen ook gemiddeld relatief weinig met andere kinderen buiten (38% versus 45% gemiddeld).

### Overige tijdsbesteding

Bij acht van de tien kinderen wordt gebruikgemaakt van opvang. Bij ruim de helft wordt een beroep gedaan op grootouders en oppasouders. Een derde van de kleine kinderen gaat naar een kinderdagverblijf, peuterspeelzaal of crèche. Gemiddeld slapen kinderen 11 uur.

### Tijdsbesteding media – moment van de dag

Hét moment voor mediagebruik is het einde van de middag, dan maken acht van de tien kleine kinderen gebruik van media (79%). Andere mediamomenten zijn 's middags (67%), het begin van de avond (64%) en 's ochtends (61%).

Een minderheid, maar toch nog een aanzienlijke groep gebruikt media tijdens het avondeten (27%), 's avonds voor bedtijd (45%) en later op de avond (19%).

De reden van het gebruik kan per moment verschillen.

Hierbij valt op:

- 's Ochtends (29%) en aan het einde van de middag (28%) is de reden voor het mediagebruik relatief vaak om de ouder tijd of rust te geven. Dit zijn waarschijnlijk de drukste momenten waarop volle aandacht voor het kind lastig is door het ochtendritueel en eten koken.
- Tijdens het avondeten worden media relatief vaak ingezet om het kind af te leiden (19%).
- Bij de minder voor de hand liggende momenten in de avond zijn de redenen divers, niets springt er echt uit ten opzichte van de andere momenten.

### Vaardigheden van de kinderen

Het varieert enorm wat kleine kinderen wel en niet kunnen. Logischerwijze is er een sterke leercurve in de periode van 0 t/m 6 jaar. De vaardigheid om zelf een vervolgfimpje te starten op YouTube wordt het meest beheerst en varieert van 14% onder de allerkleinsten tot de helft van de 5 t/m 6-jarigen. Ook weet de helft van de 5 t/m 6-jarigen op de juiste plek te klikken om een tablet of smartphone te besturen en een even grote groep weet raad met de afstandsbediening van de tv. De andere helft van de 5 t/m 6-jarigen kan dit dus niet goed en de jongere kinderen dus zeker niet. Andere vaardigheden met media beheersen ze nog minder. De conclusie is dus dat de meeste kleine kinderen nog veel hulp nodig hebben bij het gebruiken van media.

### Begrip van media

Ongeveer de helft van de ouders denkt dat hun kind wel begrijpt dat dingen in tekenfilms niet echt zijn, net zoals monsters in films en series dat niet zijn. De groep die bijvoorbeeld gelooft dat hun kleine kind het doel van reclame snapt is kleiner, maar is toch ook nog bijna een derde. Er lijkt dus sprake te zijn van een aanzienlijke overschatting van het mediabegrip van kinderen van 0 t/m 6 jaar.

### Opvattingen over media

Ruim de helft van de ouders is het (helemaal) eens met stellingen die er van uitgaan dat media positief zijn voor het taalgevoel van hun kind, zoals Engels, nieuwe begrippen en taalgevoel. Andere vaardigheden zoals creativiteit, rekenen en omgaan met anderen, verbinden ouders minder snel met media.

De meerderheid is wel blij met media om op deze manier wat tijd voor zichzelf te hebben. Als beloning vinden de ouders media dan weer minder geschikt. Ook vinden de

meeste ouders activiteiten zonder media beter voor hun kind. Ze zijn dan ook bang dat media een ongunstige invloed kunnen hebben op hun kind.

Kortom, de meeste ouders zien wel een aantal voordelen aan het gebruik van media door hun kleine kinderen, maar ze zijn niet onverdeeld positief.

### Opvoeden met media

De meeste ouders gaan niet samen met kind aan de slag met media, maar ze houden er wel een oogje in het zeil als hun kind ermee bezig is. De meerderheid is daarbij behoorlijk strikt in het regelen hoe hun kleine kind met media omgaat, genoeg is genoeg. De meeste ouders kiezen daarvoor wel de 'vriendelijke' aanpak, in de vorm van afleiding of alternatieven bieden of afspraken maken.

*"Ik bespreek het met hem door een voorstel te doen. Bijvoorbeeld, als dit spelletje of filmpje is afgelopen moet je hem maar even uitzetten, en na het eten mag je er weer even op. Tot zover doet hij het."*

### Vragen over opvoeden met media

We hebben 17 vragen voorgelegd die ouders kunnen hebben rond het opgroeien van hun kind en media-apparaten. De meerderheid van de ouders stelt zich deze vragen wel eens, regelmatig of vaak af. Ouders van 3 t/m 4-jarigen stellen zich de meeste vragen, gemiddeld 6,2 regelmatig of vaak. Ouders van 0 t/m 2-jarigen hebben gemiddeld 5,3 vragen die ze zich regelmatig of vaak stellen en ouders van 5 t/m 6-jarigen 5,5.

Dat ouders van 3 t/m 4-jarigen meer behoefte hebben aan ondersteuning blijkt ook uit het grotere aantal bronnen dat ze noemen voor het krijgen van informatie over hun kind en het gebruik van media. Vooral goede vrienden/kennissen en ouders van andere kinderen raadpleegt deze groep graag.

### Eigen mediagebruik/voorbeeldgedrag

De helft van de ouders (50%) gelooft dat ze met hun eigen beeldschermgebruik veel invloed hebben op hun kind. Zeker hoogopgeleiden denken dit (62%). De ouders zijn intensieve mediagebruikers, de meerderheid gebruikt sociale media, kijkt tv, surft op het internet, etc.

## 1.2 Verder met de resultaten

**Het onderzoek kent verschillende interessante uitkomsten. Hieronder belichten we enkele belangrijke resultaten en bekijken we welke consequenties daaraan kleven.**

### De mediaomgeving stabiliseert, maar kent ook nieuwe kanten

In de afgelopen jaren hebben we al gezien dat er steeds meer mobiele media in huis kwamen en dat traditionele media als dvd-spelers en gameconsoles verdwenen. Die verandering lijkt anno 2020 te stabiliseren. Iedereen is voorzien van smartphones en veel meer tablets komen er niet bij. Ook de tijdsbesteding aan media door jonge kinderen lijkt nu te stabiliseren.

Waar kinderen in het afgelopen decennium hun dagelijkse beeldschermtijd met ongeveer een half uur hebben verlengd, is die tijd in vergelijking met 2018 zelfs weer een heel klein beetje afgenomen. Bij elkaar gaat het gemiddeld echt nog wel steeds om ongeveer een uur en drie kwartier beeldschermgebruik per dag. Aan printmedia besteden jonge kinderen nog steeds relatief weinig tijd; nog geen half uur per dag.

Wel blijkt dat het aantal e-readers in jonge gezinnen nog steeds toeneemt. Wat we ook nog niet wisten is dat ongeveer een kwart van de huishoudens ook andere moderne technologieën heeft zoals smart-speakers en smartwatches. Interessant is wat de komst van dit soort kunstmatige intelligentie en virtuele realiteit voor het opgroeien van jonge kinderen gaat betekenen. Hoe kan deze technologie de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en het functioneren van het gezinssysteem versterken?

### Schermverslaafd?

Is een uur en drie kwartier schermtijd per dag eigenlijk veel? Als we de adviezen van (Amerikaanse) kinderartsen ernaast leggen wel, want die vinden een uur per dag mediagebruik voor jonge kinderen al genoeg. Toch is het relatief. Als we de aan media bestede tijd afzetten tegen andere activiteiten op de dag, zien we dat media best een bescheiden plek innemen. Schermgebruik neemt per dag ongeveer evenveel tijd in beslag als buiten zijn met andere kinderen of volwassenen. De meeste tijd gaat in een etmaal op aan slapen, gevolgd door overige activiteiten als eten, aankleden, nixen en naar de opvang of school gaan. Bij elkaar zijn jonge kinderen binnenshuis ook langer bezig met activiteiten waar geen beeldschermmedia aan te pas komen, zoals spelen, knutselen of leren. Kortom: jonge

kinderen doen naast beeldschermen gebruiken ook heel veel andere dingen op een dag.

Tegelijkertijd moeten we bedenken dat sommige kinderen op een dag wel veel meer tijd aan beeldschermen besteden dan andere kinderen. Een kwart van de jonge kinderen blijkt meer dan twee uur en een kwartier per dag bezig te zijn met media, sommige zelfs tot vier uur en een kwartier. Bij die kinderen is de balans met andere niet-schermactiviteiten minder gunstig, want schermtijd gaat ten koste van andere activiteiten. Uit veel onderzoek weten we dat veel mediagebruik op jonge leeftijd negatief kan uitpakken voor de gezondheid van kinderen. Overgewicht, te weinig beweging, oogproblemen, te weinig en slecht slapen, zijn enkele voorbeelden. Als sommige jonge kinderen nu al zo veel tijd met media bezig zijn, wat betekent dat dan voor hun gezondheid en ontwikkeling in de komende jaren? Daar moet in de toekomst meer aandacht aan gegeven worden.

### Vooral consumeren, en relatief vaak alleen of met leeftijdgenootjes

Wat jonge kinderen vooral doen is kijken; televisie-programma's, YouTube filmpjes, en films en series on demand vormen de hoofdmoot van het media-aanbod dat jonge kinderen consumeren. Zelf actief media gebruiken om online virtuele dingen te creëren of om contacten met anderen te onderhouden is nog maar weinig aan de orde bij jonge kinderen.

In veel gevallen consumeren jonge kinderen de media ook alleen of samen met broertjes of zusjes. Vooral 's ochtends vroeg voor school en 's middags als er gekookt wordt gebeurt dat. Veel ouders zeggen dat media juist op die momenten van de dag handig zijn om hen extra tijd en rust te geven. Ongeveer twee derde van de ouders onderschrijft die mening. Evenveel ouders zeggen dat zij de kinderen dan van een afstandje in de gaten houden, terwijl die beeldschermen gebruiken, en dat dat een vaak voorkomende situatie in het huishouden is. Pas in de avonden hebben ouders meer ruimte om ook met de kinderen mee te kijken, en dan is gezelligheid de belangrijkste reden om gezamenlijk media te gebruiken.

In het normale dagritme kennen veel ouders dus een duidelijke scheidslijn tussen media overdag en media na het avondeten. Daarbij is het de vraag of het gezamenlijk media gebruiken 's avonds wel een heel bewuste keuze is. Ongeveer de helft van de ouders heeft aangegeven dat zij nauwelijks tot nooit speciaal tijd vrijmaken om samen filmpjes te kijken, of leuke websites of spelletjes te kiezen, of samen computerspelletjes te spelen. 's Avonds samen media gebruiken is er mogelijk eerder het gevolg van dat

ouders media kiezen waar kinderen dan 'toevallig' bij zijn. En dat zou jammer zijn, want dan hebben media niet heel veel meerwaarde voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Vervolgonderzoek moet echter uitwijzen of dit inderdaad zo is, want de huidige dataset geeft daar geen uitsluitend over.

### **Media gebruiken gaat vanzelf, lijkt het**

Ouders zijn in het algemeen ook tamelijk positief over hoe handig hun jonge kinderen zelfstandig media kunnen gebruiken. Veel ouders zien dat hun kinderen zelf filmpjes op YouTube kunnen uitzoeken, met de afstandsbediening de tv aan- en uitzetten, of via symbolen hun weg op het internet en in apps vinden. In vergelijking met voorgaande jaren worden ook jonge kinderen steeds handiger volgens hun ouders. Tamelijk veel ouders schatten hun kind ook tamelijk vaardig in als het gaat om het kunnen onderscheiden van echt en fantasie bij bijvoorbeeld tekenfilms of monsters in films en series. Verder vinden veel ouders dat hun jonge kind van alles van de media kan leren, zoals Engels, begrippen en taalvaardigheid.

Dat kinderen handiger lijken, kan ook komen doordat de moderne apparaten juist slimmer worden en dus makkelijker te bedienen zijn. Daardoor kunnen ook jonge kinderen gemakkelijk zelfstandig de apparaten bedienen. Met simpel klikken of swipen kun je een heel eind komen. En door goed op de simpele plaatjes te letten weet je al snel wat de juiste weg is naar een nieuw filmpje of een volgend level in een spelletje. Tegelijk is het de vraag of ouders mogelijk hun jonge kinderen overschatten. Veel (internationaal) onderzoek heeft laten zien dat jonge kinderen doorgaans juist veel moeite kunnen hebben met het begrijpen van informatie via schermen en ook moeite kunnen hebben om daar emotioneel afstand van te nemen. Zelfs voor oudere kinderen is het lang niet altijd even gemakkelijk om echt en onecht goed van elkaar te scheiden en zo juiste informatie tot zich te nemen of niet bang te worden van dingen die ze op hun telefoon of op het televisiescherm zien.

### **Mediagebruik leidt tot veel opvoedvragen bij ouders**

Waar de resultaten enerzijds aangeven dat ouders het mediagebruik van hun jonge kinderen op z'n beloop laten, blijkt ook dat gemiddeld driekwart van de ouders met de mediaopvoeding van hun jonge kind worstelt. Acht op de tien ouders vragen zich af wat een gezonde schermtijd is en evenveel ouders puzzelen ermee hoe ze hun kind iets anders kunnen laten doen dan beeldschermen gebruiken. Ouders lijken dus in een spagaat te zitten. Enerzijds hebben ze baat bij de media die rust en routine in het huishouden brengen, anderzijds zien ze liever dat hun kind iets anders dan media zou gebruiken. In de huidige gemedialiseerde samenleving is dat best een opgave. Veel ouders vragen zich dan ook terecht af hoe ze hun eigen mediagebruik kunnen beperken als voorbeeld voor hun kind. Vragen en zorgen over het mediagebruik van jonge kinderen komen ook veel vaker voor dan vragen over gezond eten, slapen of andere algemene opvoedperikelen. Ook zijn ouders als het over de media gaat het meestal iets minder vaak met hun partner eens dan bij het opvoeden in het algemeen. Ouders kunnen de steun van experts en ondersteuners bij de mediaopvoeding dus goed gebruiken.

### **Een rol voor professionals die ouders kunnen informeren**

Alles bij elkaar lijkt het er wel op dat een deel van de ouders toch niet heel nadrukkelijk aan mediaopvoeding doet. Het is belangrijk om daar goed oog voor te hebben, want jonge kinderen hebben juist de hulp en ondersteuning van volwassenen nodig bij het opgroeien. Bibliotheken, consultatiebureaus of kindcentra doen er daarom goed aan jonge ouders voor te lichten over het belang van een betrokken mediaopvoeding. Van samen media gebruiken kunnen kinderen zoveel meer leren, dan van het gebruik in hun eentje of van media samen met enkel een broertje of zusje gebruiken.

# 2. Onderzoeksopzet

## 2.1 Onderzoeks- verantwoording

### *Opzet en uitvoering*

#### Achtergrond

Het Iene Miene Media-onderzoek heeft als belangrijkste doel om te meten hoe kinderen binnen huishoudens omgaan met, en gebruik maken van verschillende media(devices) en hoe hun ouders hen hierbij begeleiden. De resultaten worden gebruikt voor verschillende publicatiedoelstellingen, om kennis te delen en de mediawijsheid van kinderen én hun ouders te bevorderen.

#### Probleemstelling

De volgende vragen stonden centraal:

- Hoe gaan ouders om met het mediagebruik en mediagedrag van hun kinderen (0-6 jaar)?
- In hoeverre is er sprake van '(beeldscherm) mediaopvoeding'?

#### Doelstellingen

- Inventariseren welke media-devices aanwezig zijn in de huishoudens van jonge gezinnen
- Vaststellen hoe jonge kinderen (en hun ouders) media gebruiken, en wat hun mediavaardigheden zijn
- Achterhalen wat kinderen doen met media, en met wie
- Beschrijven hoe ouders de kennis en vaardigheden van hun kinderen inschatten
- Vaststellen wat kinderen leren van media
- Inzicht krijgen in de houding van ouders t.a.v. het mediagebruik van (en met) kinderen in relatie tot opvoeding
- Inventariseren welke bronnen ouders gebruiken om zich te informeren over de ontwikkeling en opvoeding van hun kinderen, en het gebruik van (beeldscherm)media
- Handreikingen ontwikkelen voor voorlichting (welke doelgroepen hebben behoefte aan welke informatie en in welke vorm?)

#### Dataverzameling en periode

Het veldwerk vond plaats door middel van kwantitatief online onderzoek onder een online panel, in de periode van 12 t/m 23 februari 2020.

#### Populatie

Ouders of verzorgers van één of meer kinderen van 0 t/m 6 jaar. De volledige populatie (NL) omvat ouders van 1.250.000 kinderen, verdeeld over ca. 958.000 huishoudens.

#### Steekproef

In totaal hebben (na schoning) N=1.010 ouders van kinderen van 0 t/m 6 jaar aan het onderzoek deelgenomen.

#### Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Bij 95% betrouwbaarheid en een N van 1.010 is de maximale onnauwkeurigheid 3%. Een maximale onnauwkeurigheid van 3% houdt in: als 50% aangeeft tevreden te zijn, dan varieert het percentage in de volledige populatie van 47% tot 53%.

#### Uitsplitsing naar opleidingsniveau van de ouders

De uitsplitsing naar opleidingsniveau is als volgt:

- Laag: geen, lbo, vbo, vmbo, mbo1, mavo, 1e 3 jaar havo, vwo
- Midden: mbo, havo, vwo bovenbouw
- Hoog: hbo, wo

#### Rapportage

In grafieken zijn ten behoeve van de leesbaarheid percentages van 1% of 2% niet weergegeven. Bij vragen over de tijdsbesteding zijn onbetrouwbare antwoorden verwijderd, waardoor de totale N kleiner is dan bij andere vragen.

## 2.2 Weging

Om ongewenste verschillen tussen 'populatie' en de 'steekproef' te corrigeren, is d.m.v. 'spinnaker-weging' een correctiefactor berekend voor de verdeling naar leeftijd en opleiding.

		Populatie Verdeling*	Steekproef verdeling	Weegfactor
Leeftijd	0 jaar	14%	8%	1,750
	1 jaar	14%	10%	1,400
	2 jaar	14%	14%	1,000
	3 jaar	14%	15%	0,933
	4 jaar	14%	17%	0,824
	5 jaar	15%	19%	0,789
	6 jaar	15%	17%	0,882
Opleiding	Laag	19%	8%	2,375
	Midden	46%	37%	1,243
	Hoog	35%	55%	0,636

\*Data afkomstig uit Gouden Standaard 2019

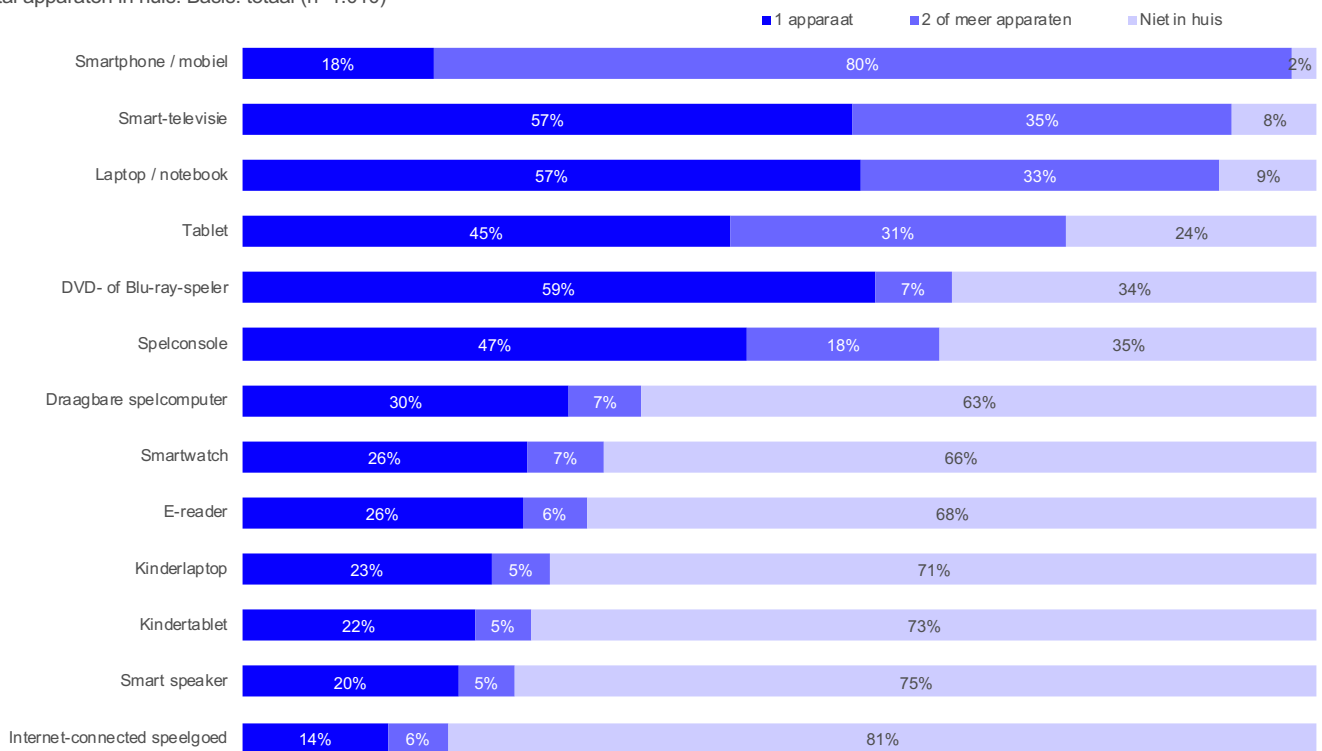


# 3. Alle resultaten

## 3.1 Bezit en gebruik

Er zijn veel apparaten in gezinnen met kleine kinderen, vooral smartphones, televisies en laptops zijn in vrijwel alle huishoudens aanwezig.

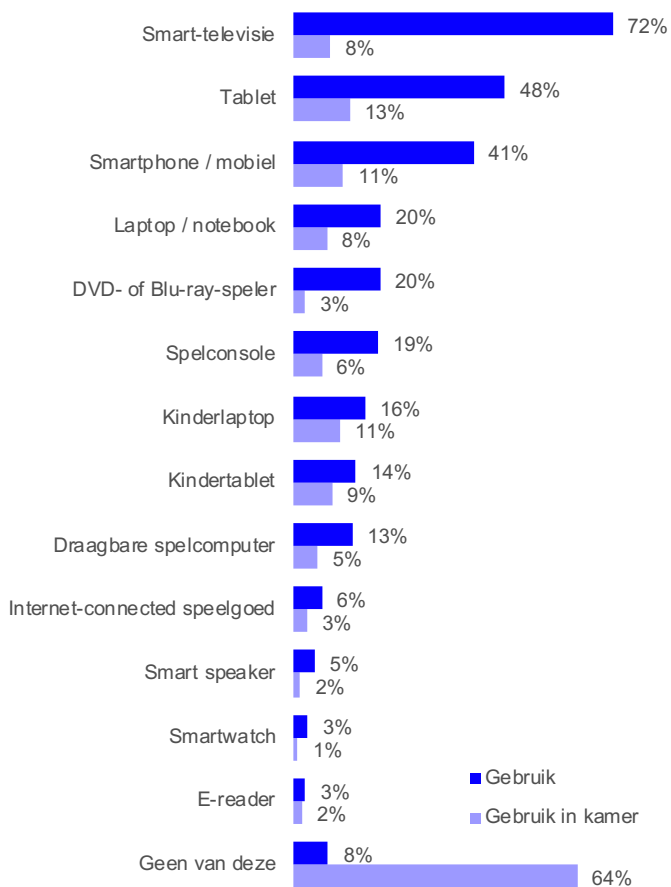
Aantal apparaten in huis. Basis: totaal (n=1.010)



**Vraag:** Hoeveel van de volgende apparaten zijn er bij u in huis?  
Let op, het gaat om apparaten die geregeld gebruikt worden.

Driekwart van de kinderen kijkt regelmatig televisie, dit gebeurt over het algemeen niet in de eigen slaapkamer.

**Gebruikte apparaten totaal en in slaapkamer. Basis: totaal (n=1.010)**



**Vraag:** Welke apparaten gebruikt uw kind regelmatig?

*Dit kan alleen of samen met anderen zijn. / Welke apparaten gebruikt uw kind regelmatig op zijn of haar slaapkamer?*

Over het algemeen gebruiken de jongste kinderen minder apparaten dan de oudere kinderen, 20% van de 0 t/m 2-jarigen gebruikt geen enkel apparaat, terwijl dat slechts voor 2 à 3% van de oudere kinderen geldt. Bij de top-3 meest gebruikte apparaten is het verschil tussen de jongste en de oudste groep het grootst bij de tablet. De tv en smartphone worden door de jongste groep ook relatief vaak gebruikt.

	0-2 jaar	3-4 jaar	5-6 jaar
(Smart)televisie	65%	76%	75%
Tablet	31%	57%	55%
Smartphone/ mobiel	39%	46%	37%

Gemiddeld gebruiken kinderen 2,9 van de genoemde apparaten en dit loopt uiteen van 2,1 onder 0 t/m 2-jarigen tot 3,3 onder 5 t/m 6-jarigen. Kinderen in de grote steden gebruiken relatief veel apparaten (3,4), net als kinderen van hoogopgeleide ouders (3,1) en ouders met een bovenmodaal inkomen (3,2).

Vooral de tablet wordt meer dan gemiddeld gebruikt door kinderen van hoogopgeleide ouders (53%) en ouders met een bovenmodaal inkomen (56%).

## 3.2 Tijdsbesteding

### De meeste ondernomen media-activiteiten bestaan uit 'kijken'.

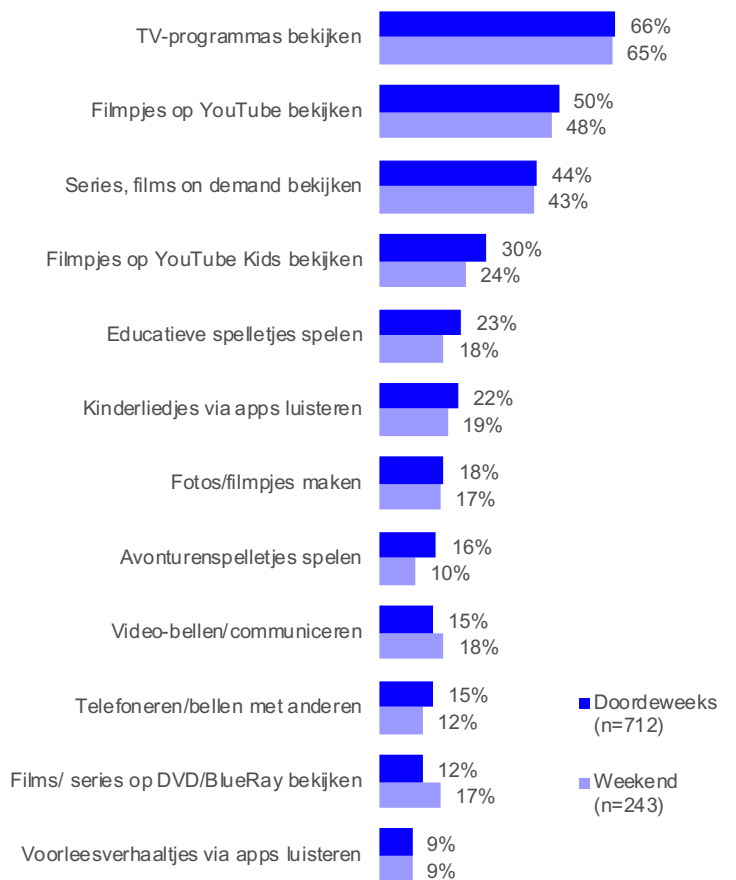
De ondernomen media-activiteiten verschillen niet veel tussen doordeweekse dagen en dagen in het weekend. Er wordt alleen iets meer tijd besteed aan tv en dvd's kijken.

Voor alle groepen is tv-programma's kijken de meest ondernomen media-activiteit. De tijd die aan tv-kijken wordt besteed loopt op met toenemende leeftijd: 0 t/m 2-jarigen hebben gemiddeld 36 minuten gekeken, 3 t/m 4-jarigen 45 minuten en 5 t/m 6-jarigen 55 minuten (dit is de gemiddelde kijktijd van de kinderen die tv hebben gekeken).

Ook andere media-activiteiten die erop neerkomen dat de kinderen films, filmpjes en series bekijken zijn populair. In totaal heeft 91% iets in de categorie 'kijken' gedaan, waar ze gemiddeld 84 minuten mee bezig zijn geweest. Van de 5 t/m 6-jarigen heeft 95% gekeken, gemiddeld 98 minuten. Kinderen van hoogopgeleide ouders hebben relatief het minst gekeken: 89% heeft gekeken, gemiddeld 75 minuten. Aan spelletjes wordt relatief veel tijd besteed: 29 minuten (door 27% van de kinderen).

Op de volgende 2 pagina's staat de tijdsbesteding per losse activiteit en de totale tijd per categorie.

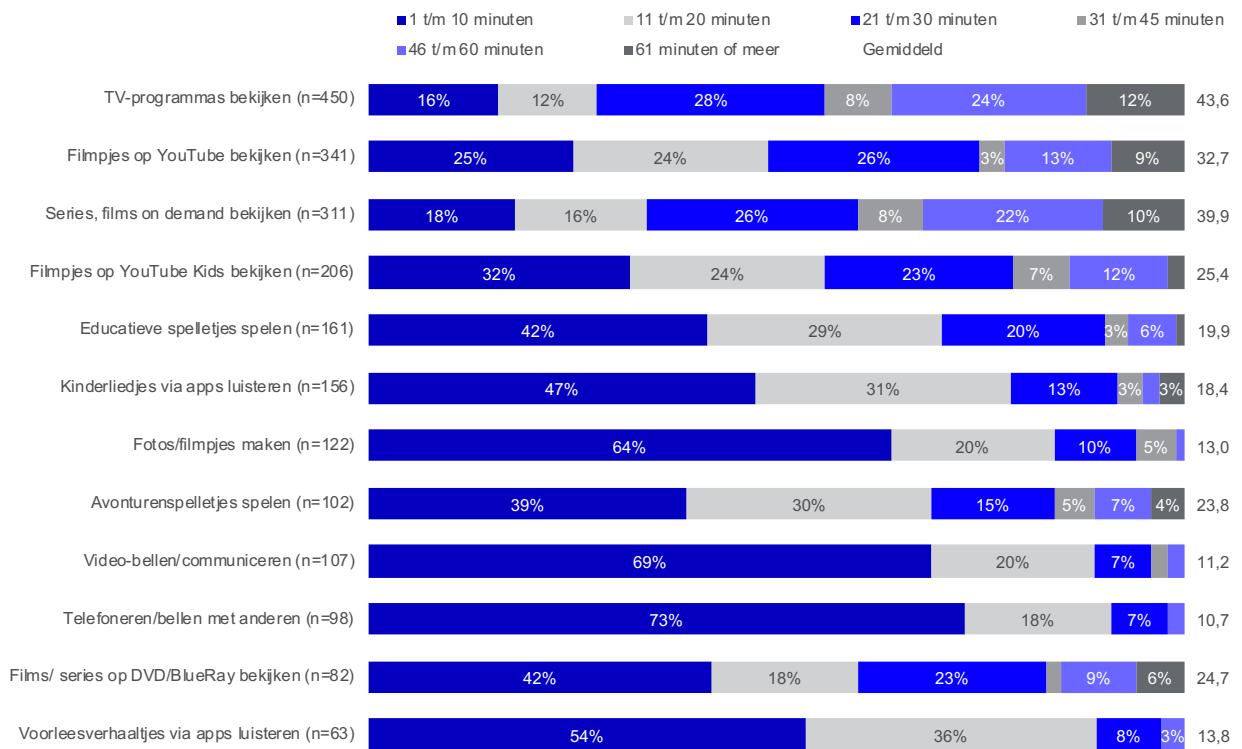
Ondernomen media-activiteiten (gisteren). Basis: totaal



**Vraag:** Hoeveel tijd heeft uw kind gisteren besteed aan de volgende media-activiteiten? (op basis van datumindeling in doordeweeks en weekend)

Op een doordeweekse dag kijken kinderen gemiddeld 44 minuten televisie.

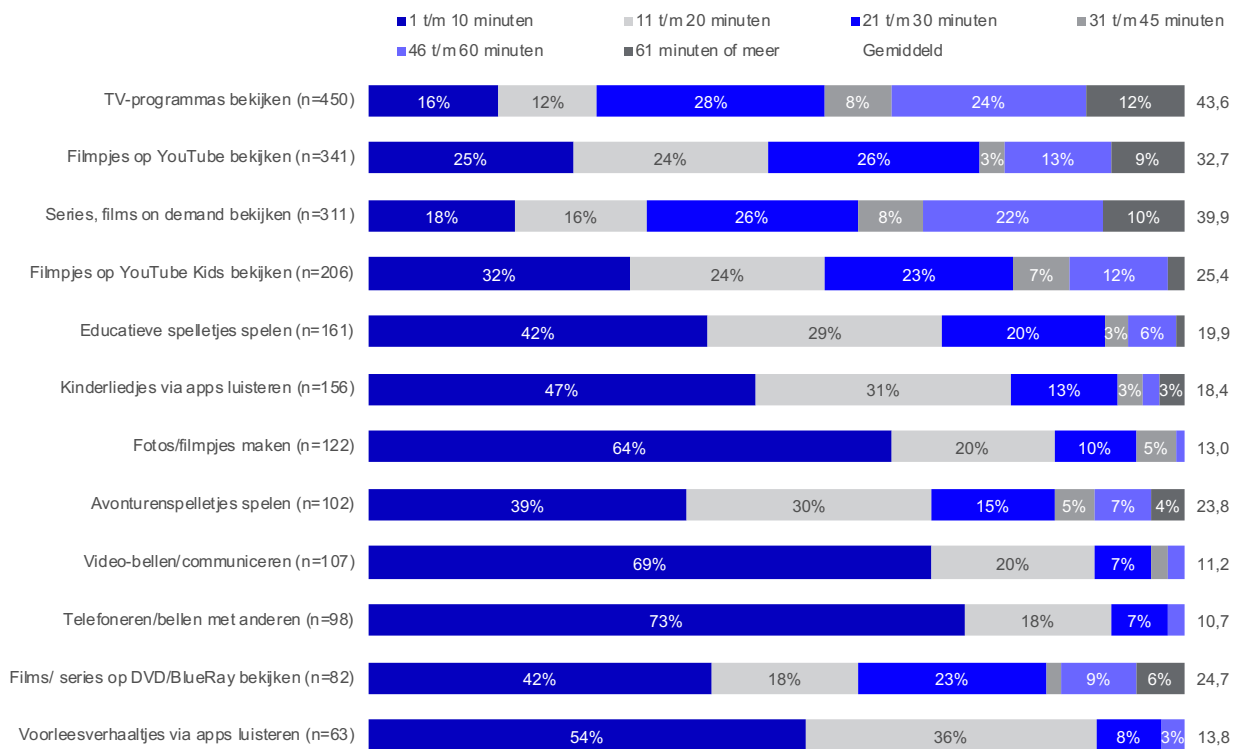
Mediagebruik doordeweeks - in minuten per dag. Basis: doet media-activiteit



**Vraag:** Hoeveel tijd heeft uw kind gisteren besteed aan de volgende media-activiteiten?  
(op basis van datumindeling in doordeweeks en weekend)

Op een weekenddag kijken kinderen gemiddeld 54 minuten televisie.

Mediagebruik doordeweeks - in minuten per dag. Basis: doet media-activiteit



**Vraag:** Hoeveel tijd heeft uw kind gisteren besteed aan de volgende media-activiteiten?  
(op basis van datumindeling in doordeweeks en weekend)

Negen van de tien kinderen hebben media gebruikt en gemiddeld hebben ze daar 103 minuten aan besteed.

	Media totaal		Kijken		Communiceren		Luisteren		Spelletjes		Foto's/ filmpjes		
<b>Totaal</b>	<b>92%</b>	<b>103,2</b>	<b>91%</b>	<b>84,2</b>	<b>22%</b>	<b>14,6</b>	<b>23%</b>	<b>24</b>	<b>27%</b>	<b>29,4</b>	<b>18%</b>	<b>12,9</b>	<b>n=954</b>
<b>Dag van de week</b>													
Doordeweeks	93%	99,7	91%	80,2	21%	15,3	24%	22,6	28%	28,9	18%	13	n=712
Weekend	91%	113,3	89%	95,7	24%	12,8	21%	28,7	21%	31,1	17%	12,6	n=242
<b>Leeftijd kind</b>													
0-2 jaar	84%	81,9	82%	62,2	24%	14,9	26%	27,3	20%	25,6	17%	11,7	n=315
3-4 jaar	97%	106,8	95%	88,7	31%	13,2	26%	21,4	29%	24,7	21%	11,3	n=311
5-6 jaar	96%	117,3	95%	97,7	12%	17,4	18%	23	30%	36	16%	15,9	n=328
<b>Nielsen-regio</b>													
Grote steden	96%	119,1	94%	89,3	33%	17,5	34%	28,3	40%	28,8	26%	14	n=148
Rest Westen	91%	91,5	89%	77,1	20%	12,7	16%	23,7	22%	27,4	17%	12	n=287
Noord	93%	109,8	92%	93,7	16%	18,8	17%	16,8	26%	31,5	19%	10,2	n=112
Oost	89%	105,2	88%	85,1	24%	12,2	27%	20,6	30%	29,3	16%	10,5	n=208
Zuid	93%	102,7	91%	84,2	21%	14,9	25%	27	21%	32,4	15%	17,3	n=184
<b>Opleiding</b>													
Laag opgeleid	92%	114,2	92%	92,9	22%	12,8	25%	18,6	28%	33,7	21%	12,9	n=82
Midden opgeleid	93%	105,3	91%	87	24%	14,9	23%	23,2	27%	28,1	19%	12,3	n=352
Hoog opgeleid	91%	94,1	89%	75,3	20%	15,3	23%	28,4	25%	28,5	15%	13,7	n=520
<b>Inkomen</b>													
Minimum-beneden modaal	94%	118,8	93%	88,6	33%	16,6	33%	23,7	38%	32,4	27%	16,3	n=150
Bijna modaal	88%	116,9	87%	101,4	21%	8,7	22%	23	22%	30,9	13%	7,3	n=106
Modaal	95%	95,2	92%	81,4	16%	13,9	21%	22,6	25%	27,9	16%	8,2	n=158
Boven modaal	94%	102,2	93%	83,4	21%	17,2	21%	25,9	26%	30,4	15%	14,5	n=378
Onbekend	86%	82,3	85%	69,4	19%	10,4	18%	23	19%	20	18%	11,3	n=162

**Kijken:** tv-programma's, series, films on demand, opgenomen films of series op DVD/BlueRay, filmpjes op YouTube, filmpjes op YouTube Kids

**Communiceren:** telefoneren/bellen met anderen, videobellen/-communiceren

**Luisteren:** kinderliedjes via apps luisteren, voorleesverhaaltjes via apps luisteren

**Spelletjes:** educatieve spelletjes spelen, avonturenspelletjes spelen

**Foto's/filmpjes maken**

Met volwassenen binnen actief zijn is de meest voorkomende activiteit.

**Ondernomen activiteiten zonder media (gisteren).**  
Basis: totaal



**Vraag:** Hoeveel tijd heeft uw kind gisteren aan de volgende activiteiten (zonder media) besteed? (op basis van datumindeling in doordeweeks en weekend)

Negen van de tien kinderen zijn de voorgaande dag met volwassenen binnen actief geweest. Doordeweeks was dit gemiddeld 85 minuten, in het weekend 117 minuten. Hierbij valt op dat een deel van de ouders hierbij heel veel tijd noemt, 8 uur is geen uitzondering. Blijkbaar ervaren ouders dat ze continu met hun kind bezig zijn. De gemiddelde tijd dat kinderen thuis met hun ouders zijn, is dan ook het hoogst bij de allerkleinsten (122 minuten voor 0 t/m 2-jarigen, 92 minuten voor 3 t/m 4-jarigen, 68 minuten voor 5 t/m 6-jarigen).

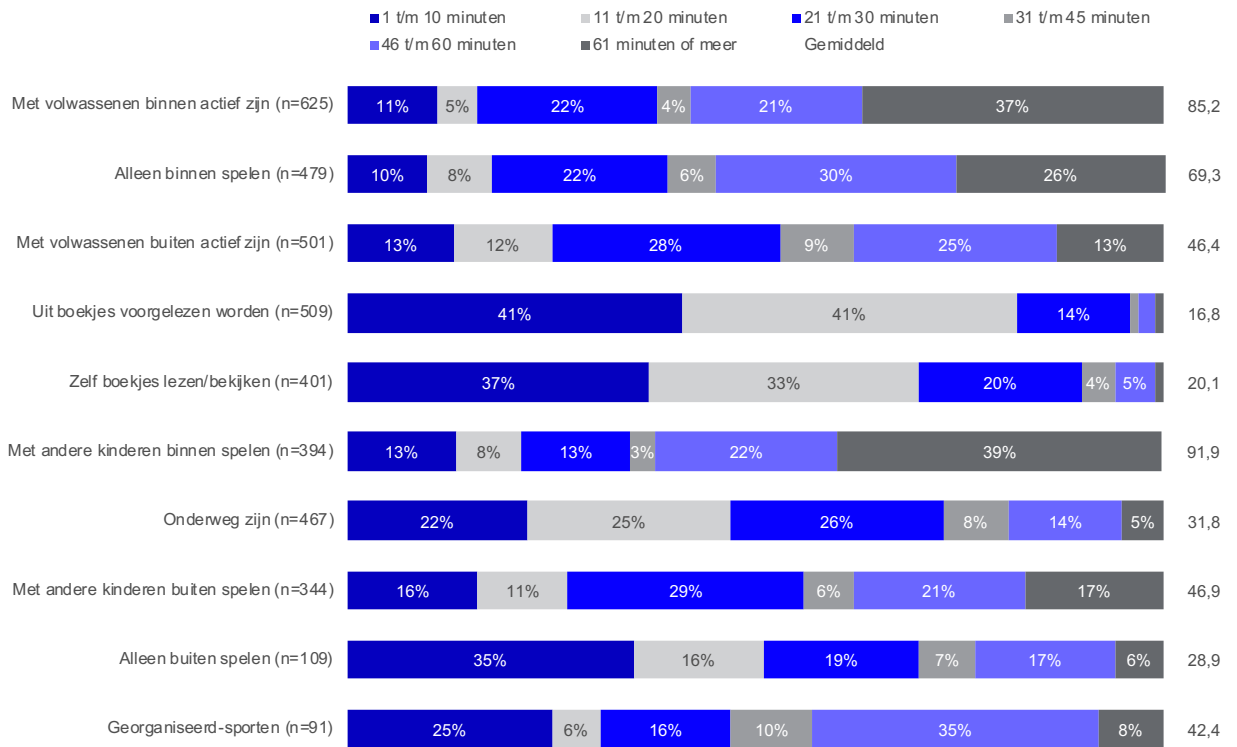
Doordeweeks spelen kinderen vaker met andere kinderen buiten (48%) dan in het weekend (35%). Ze spelen in het weekend wel langer (gemiddeld 60 minuten) dan doordeweeks (47 minuten).

Kinderen in de grote steden spelen het vaakst met andere kinderen binnen (68%), kinderen in de regio Noord het minst (48%). Kinderen in de regio Noord spelen ook gemiddeld relatief weinig met andere kinderen buiten (38% versus 45% gemiddeld).

Op de volgende 2 pagina's staat de tijdsbesteding per activiteit voor doordeweekse en voor weekend-dagen.

Boekjes (voor)lezen duurt over het algemeen nog geen 20 minuten.

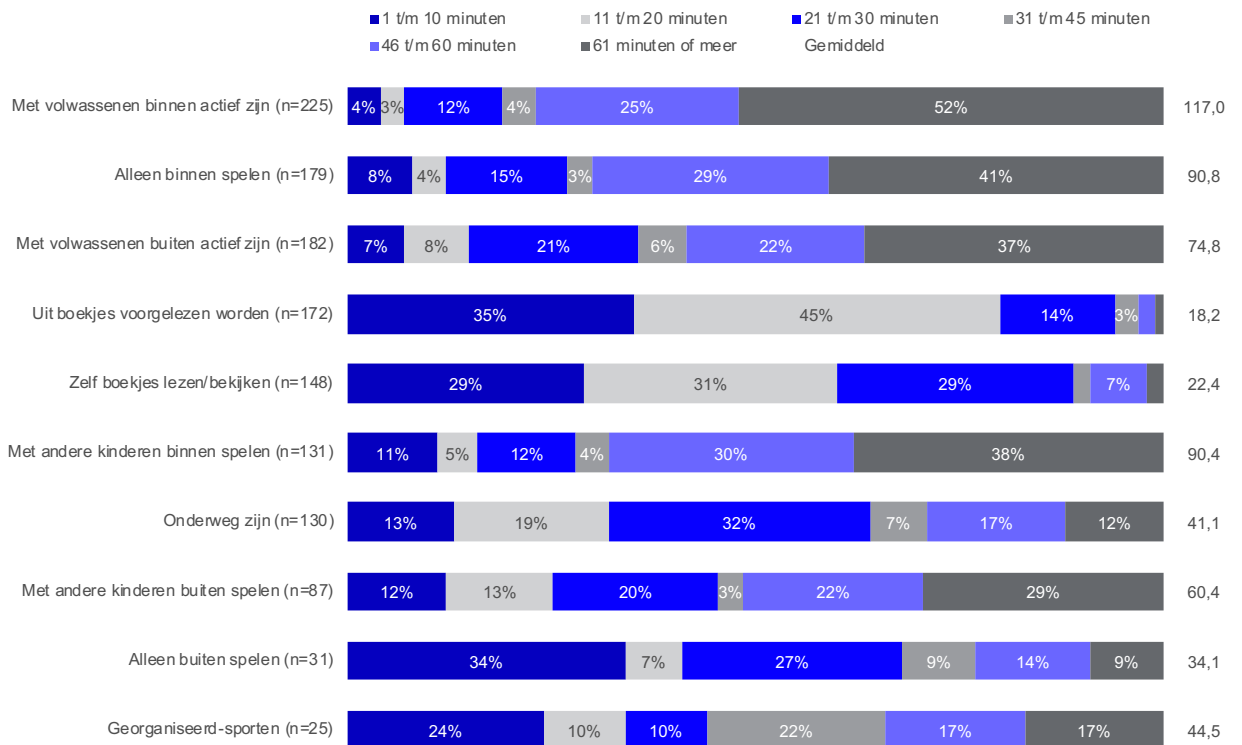
Ondernomen activiteiten zonder media doordeweeks - in minuten per dag. Basis: doet media-activiteit



**Vraag:** Hoeveel tijd heeft uw kind gisteren aan de volgende activiteiten (zonder media) besteed? (op basis van datumindeling in doordeweeks en weekend)

In het weekend zijn ouders gemiddeld twee uur actief met het kind bezig.

Ondernomen activiteiten zonder media in het weekend - in minuten per dag. Basis: doet media-activiteit

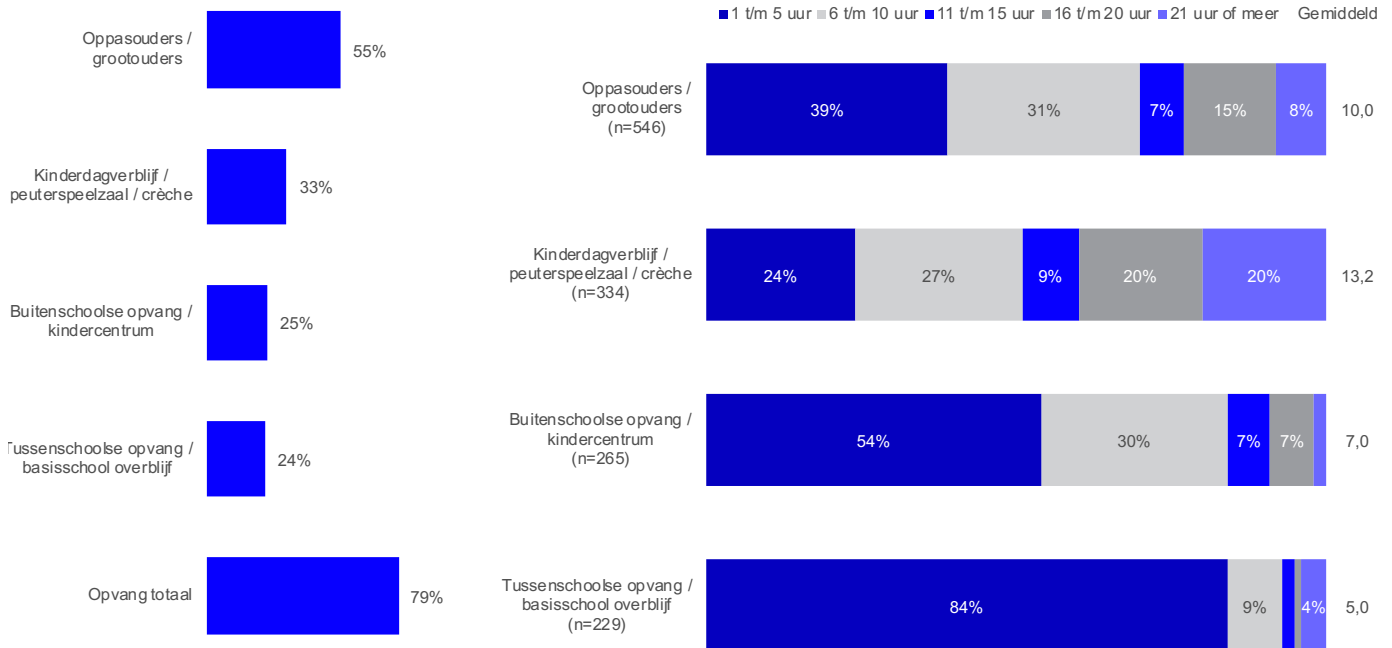


**Vraag:** Hoeveel tijd heeft uw kind gisteren aan de volgende activiteiten (zonder media) besteed? (op basis van datumindeling in doordeweeks en weekend)

Acht van de tien kinderen maken gebruik van opvang, bij ruim de helft wordt beroep gedaan op grootouders en/of oppasouders.

Gebruik opvangmogelijkheden. Basis: totaal (n=1.010)

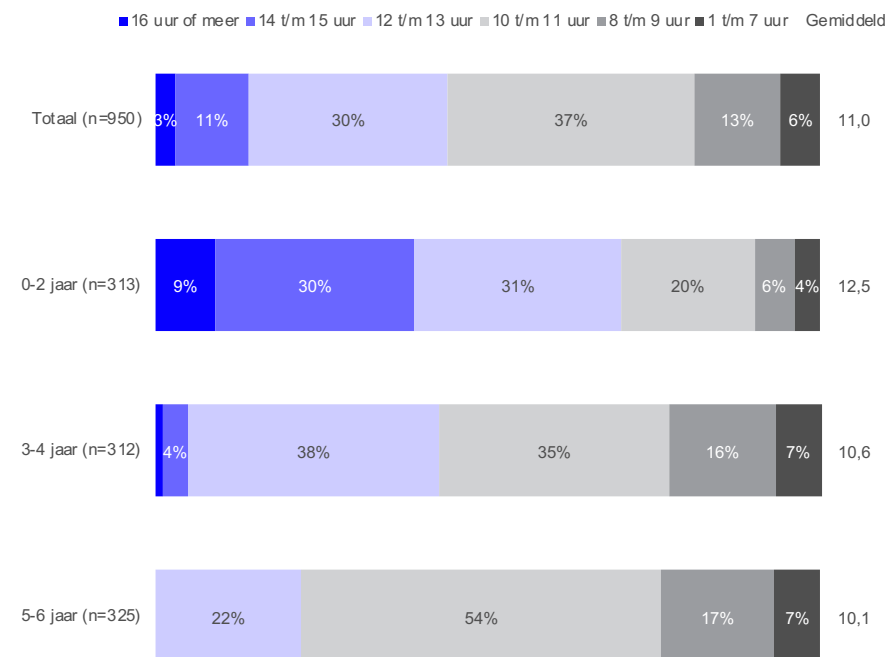
Aantal uur opvang per week. Basis: gebruikt opvangmogelijkheid



**Vraag:** Hoeveel uur in de week maakt uw kind gebruik van de volgende opvangmogelijkheden?

Gemiddeld slapen de kinderen 11 uur, de jongste groep 12,5 uur de 5 t/m 6-jarigen 10 uur.

Gemiddelde slaapduur (uren). Basis: totaal



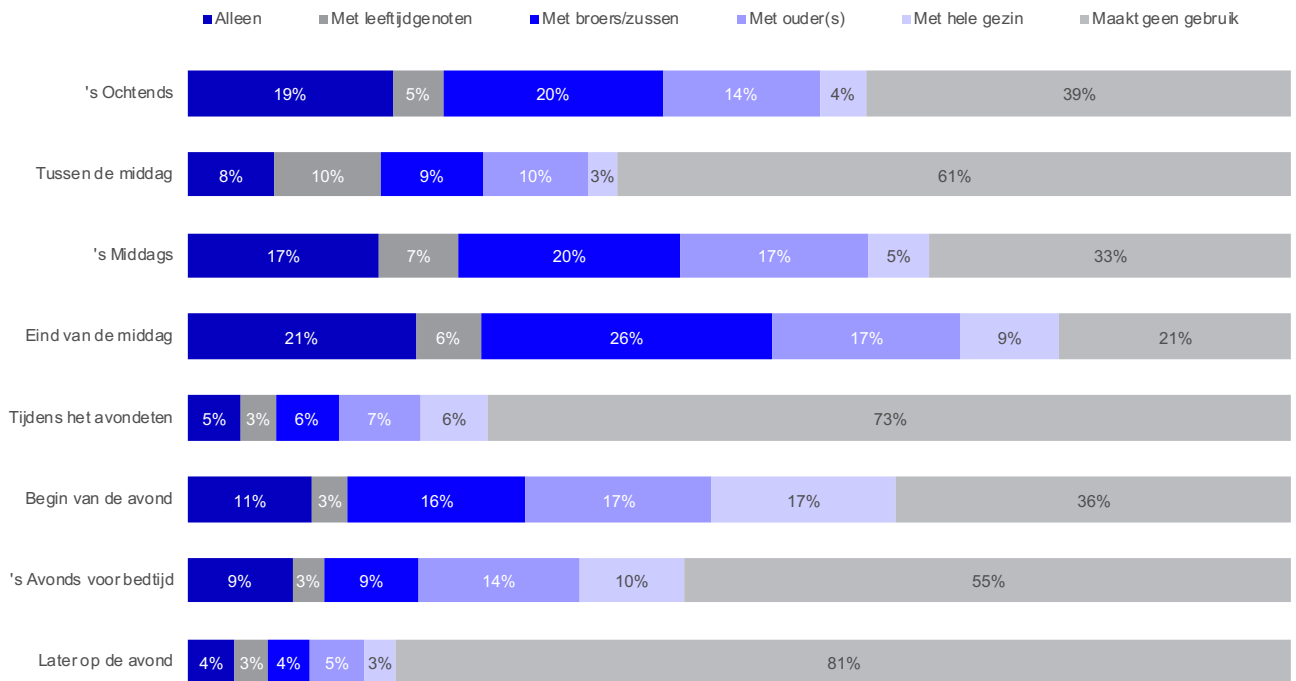
De kinderen van hoogopgeleide ouders slapen met gemiddeld 11,3 uur langer dan de andere kinderen die gemiddeld 10,9 uur slapen. Dit komt vooral door het grotere aandeel dat 14 of 15 uur slaapt, dat 15% bedraagt onder kinderen van hoogopgeleiden tegenover 11% gemiddeld.

**Vraag:** Hoeveel uur slaapt uw kind gemiddeld (overdag en 's nachts bij elkaar)?



Het meeste mediagebruik vindt plaats aan het einde van de middag, later op de avond maakt nog 1 op de 5 gebruik van media.

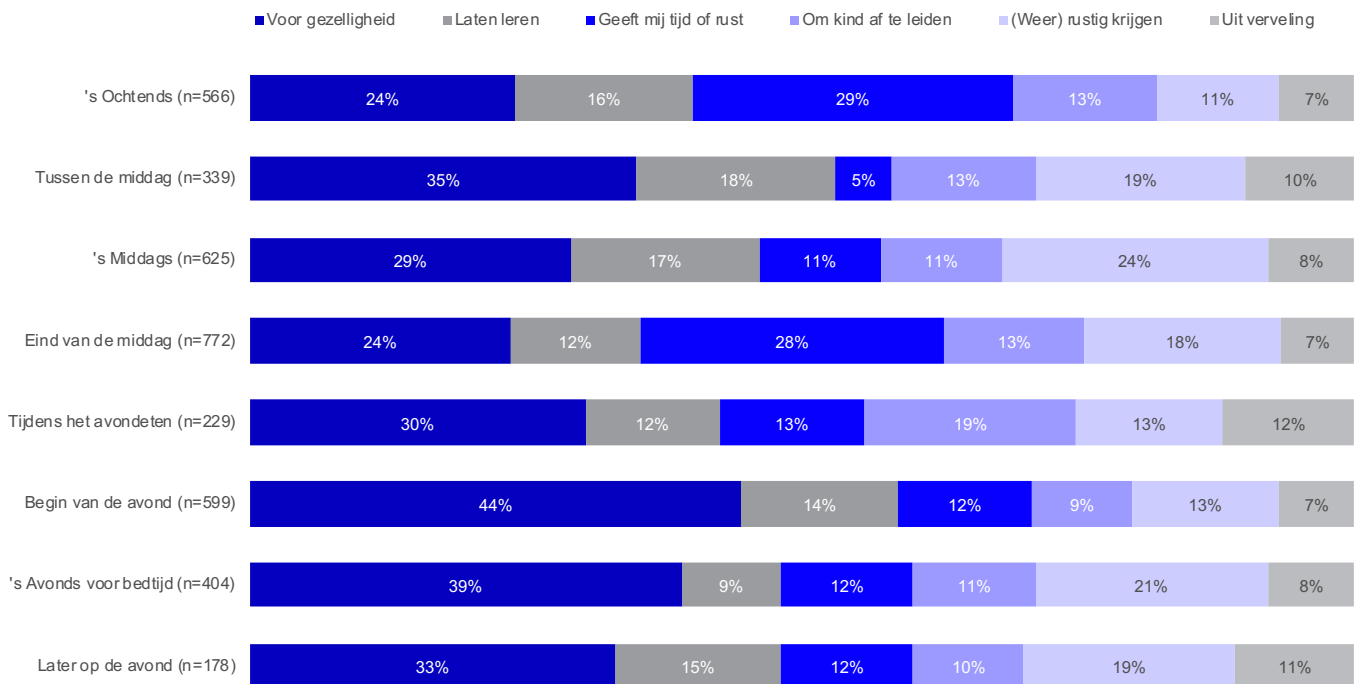
Momenten mediagebruik kind. Basis: totaal (n=1.010)



**Vraag:** Hoe maakt uw kind op de volgende momenten meestal gebruik van media?

In de ochtend en aan het einde van de middag worden media het meest ingezet om het kind bezig te houden.

Belangrijkste reden mediagebruik kind. Basis: indien mediagebruik op moment

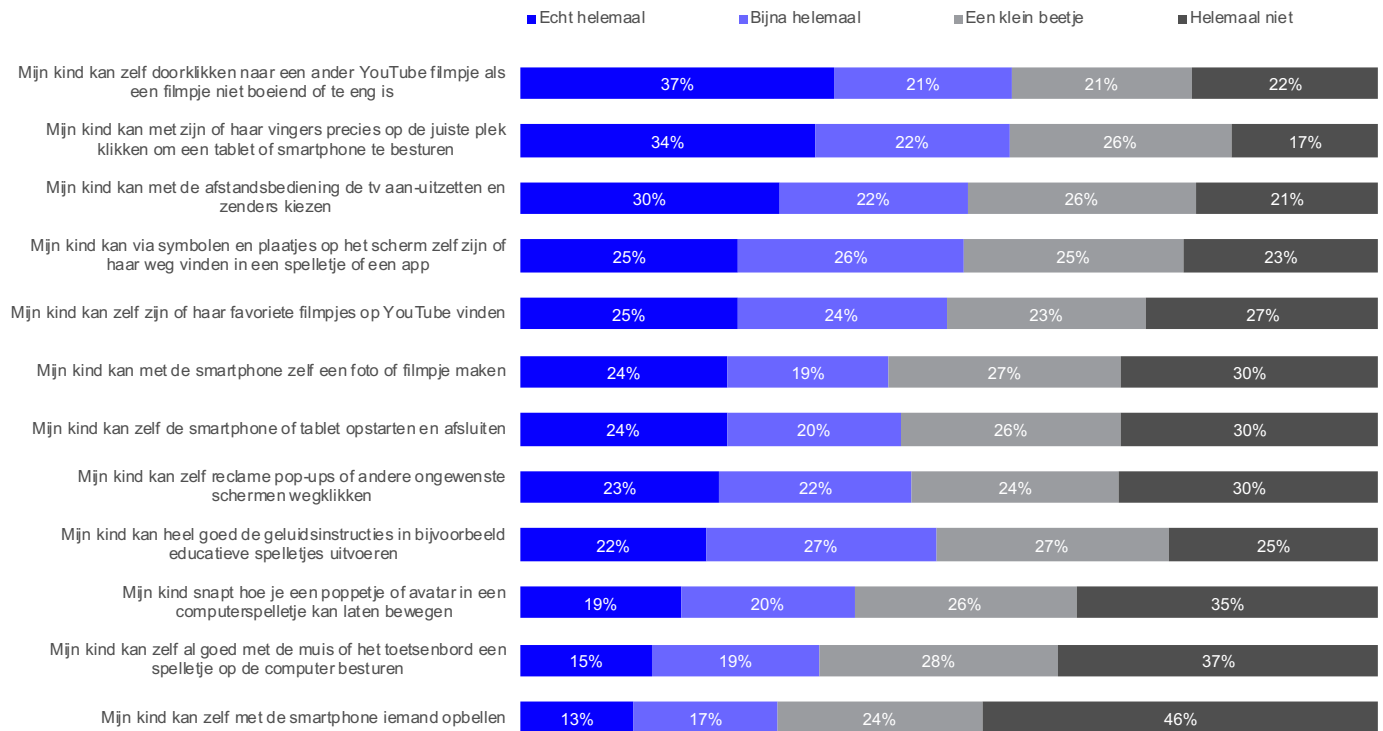


**Vraag:** Wat is de belangrijkste reden voor uzelf of voor uw kind om op de volgende momenten gebruik te maken van media?

## 3.3 Vaardigheden

Veel kinderen weten wel het een en ander aan te klikken in media, maar om bijvoorbeeld iemand te bellen heeft de meerderheid wel hulp nodig.

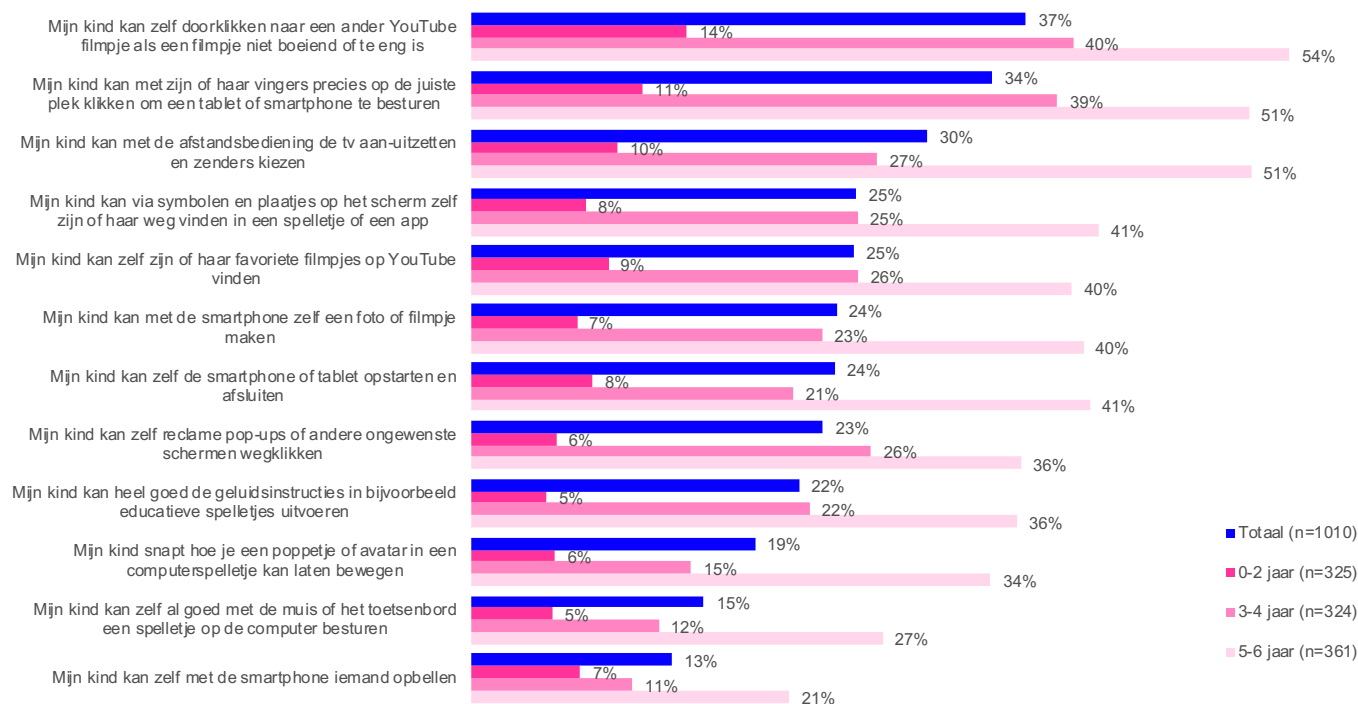
Vaardigheden kind bij mediagebruik . Basis: allen (n=1.010)



**Vraag:** Hieronder staan verschillende uitspraken over hoe handig jonge kinderen zijn met media. In hoeverre kloppen deze uitspraken voor uw kind?

Veel vaardigheden nemen snel toe met leeftijd, maar om bijvoorbeeld iemand te bellen heeft ook de grote meerderheid van de oudere kinderen hulp nodig.

Vaardigheden kind bij mediagebruik. % echt helemaal. Basis: totaal

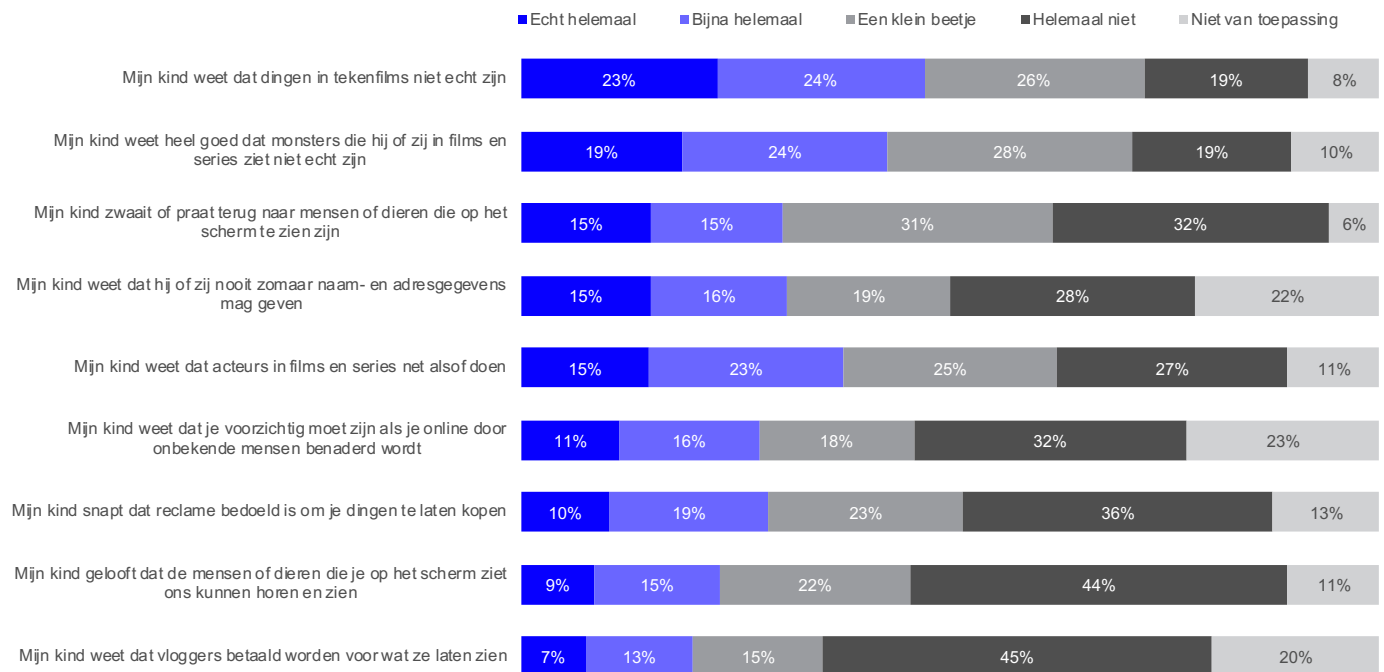


**Vraag:** Hieronder staan verschillende uitspraken over hoe handig jonge kinderen zijn met media. In hoeverre kloppen deze uitspraken voor uw kind?

## 3.4 Begrip

Minder dan de helft heeft het gevoel dat jonge kinderen begrijpen wat ze in media zien.

Begrip kind bij mediagebruik . Basis: allen (n=1.010)

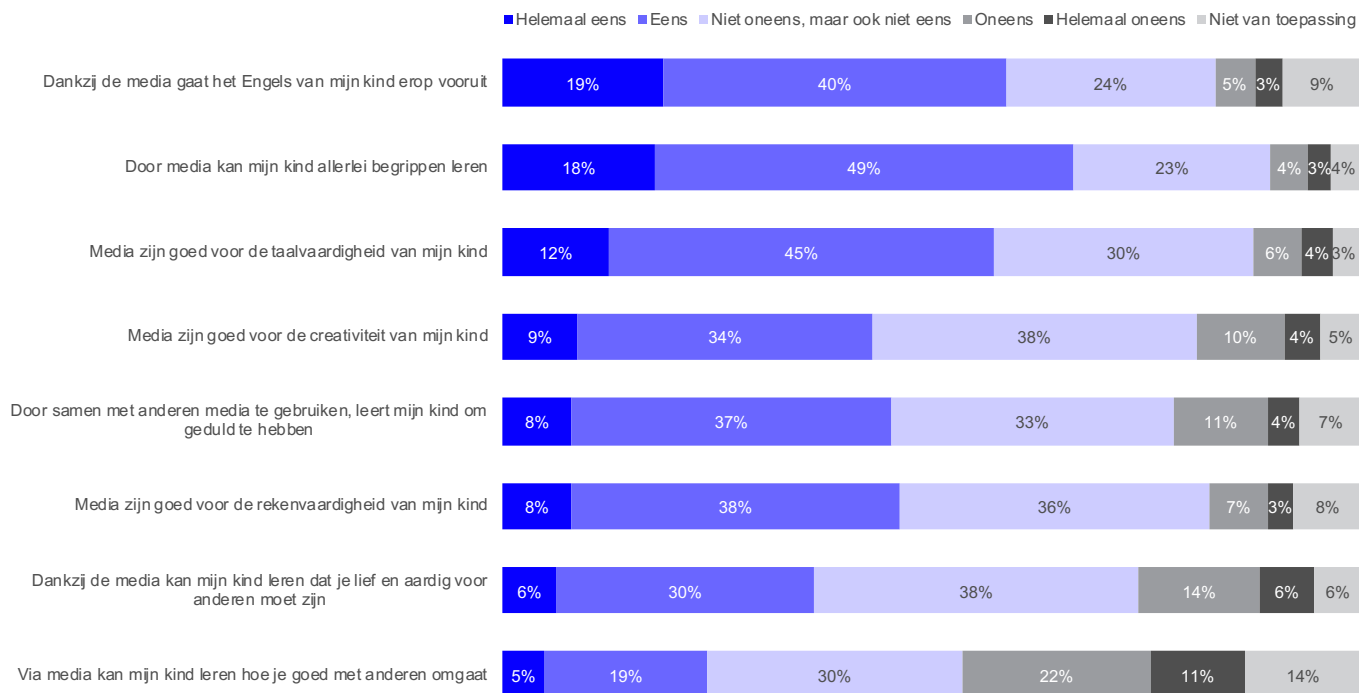


**Vraag:** Hieronder staan verschillende uitspraken over hoe jonge kinderen omgaan met wat ze in de media tegenkomen. In hoeverre kloppen deze uitspraken voor uw kind?

## 3.5 Opvattingen

De meerderheid gelooft in positieve effecten van media op het taalgevoel van hun kind.

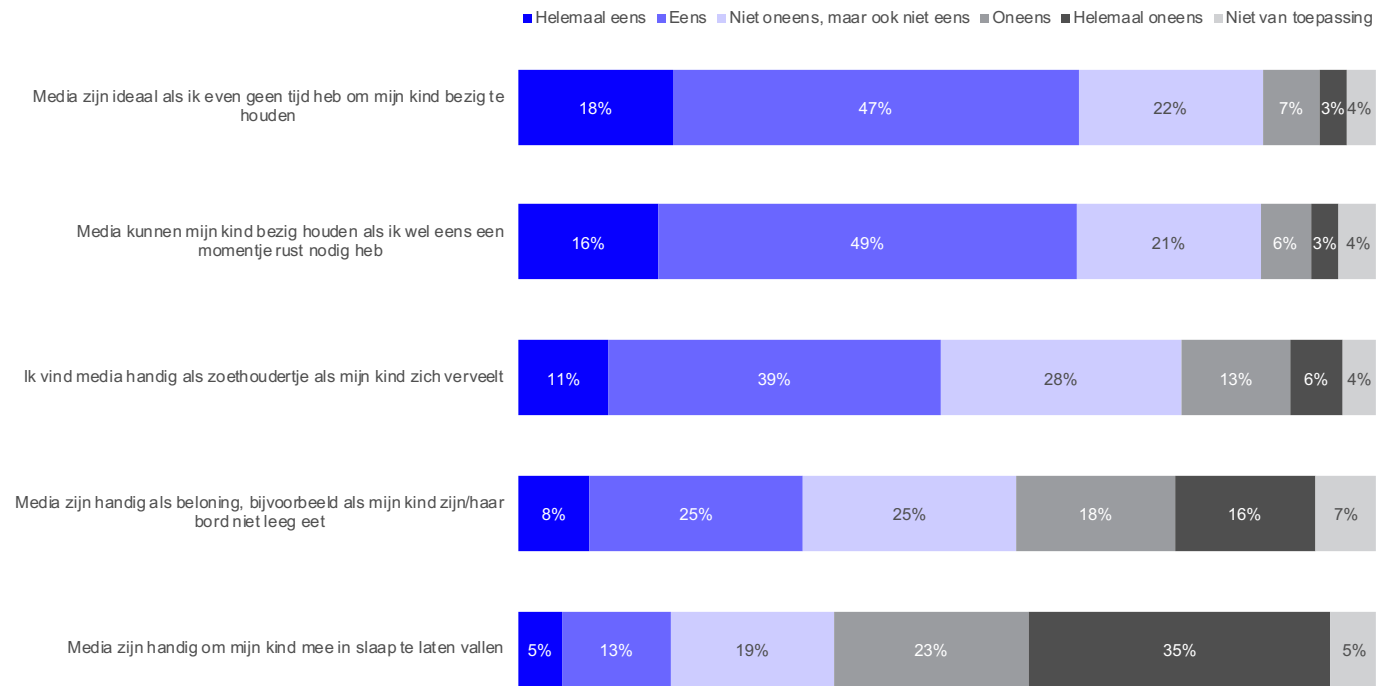
Opvattingen over kinderen en media . Basis: allen (n=1.010)



**Vraag:** In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraken over uw kind en beeldschermmedia, zoals de televisie, (spel)computer, mobiele telefoon, tablet of laptop?

De meerderheid vindt het fijn om media in te kunnen zetten als ze tijd voor zichzelf nodig hebben.

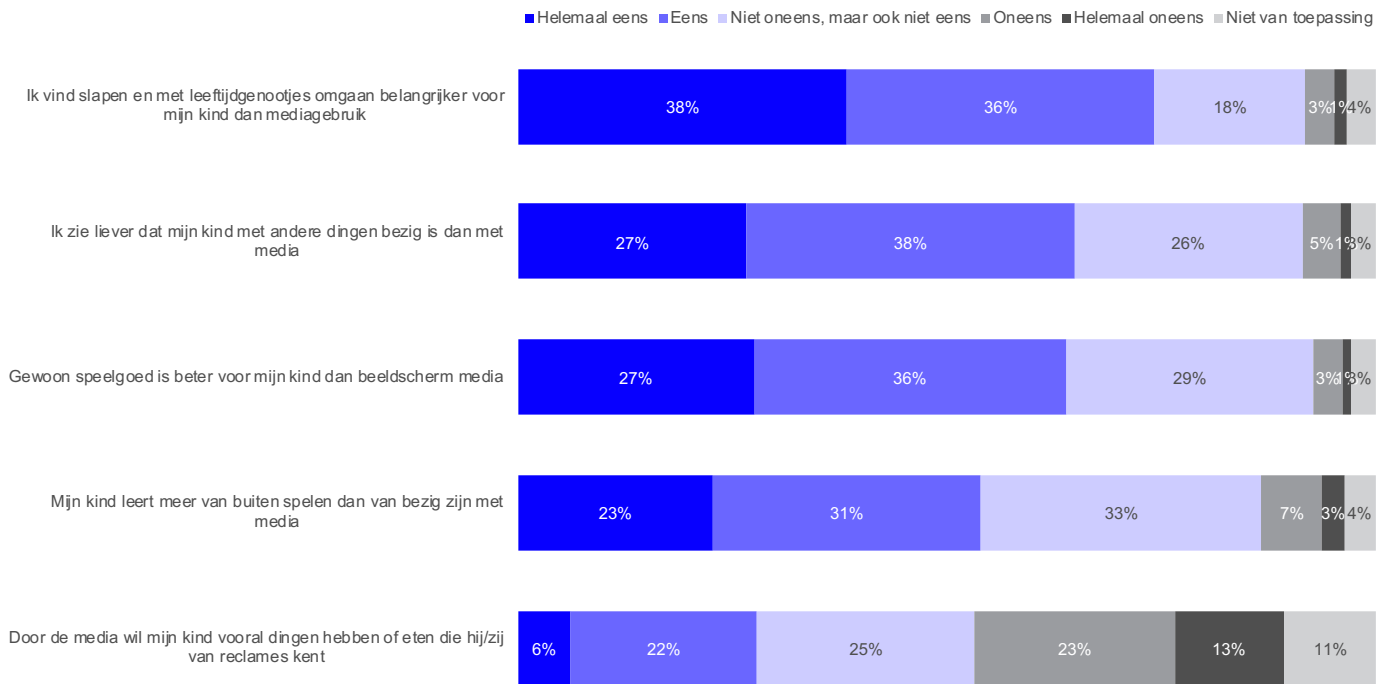
Opvattingen over kinderen en media . Basis: allen (n=1.010)



**Vraag:** In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraken over uw kind en beeldschermmedia, zoals de televisie, (spel)computer, mobiele telefoon, tablet of laptop?

De meeste ouders willen een niet al te grote rol van media in het leven van hun kind.

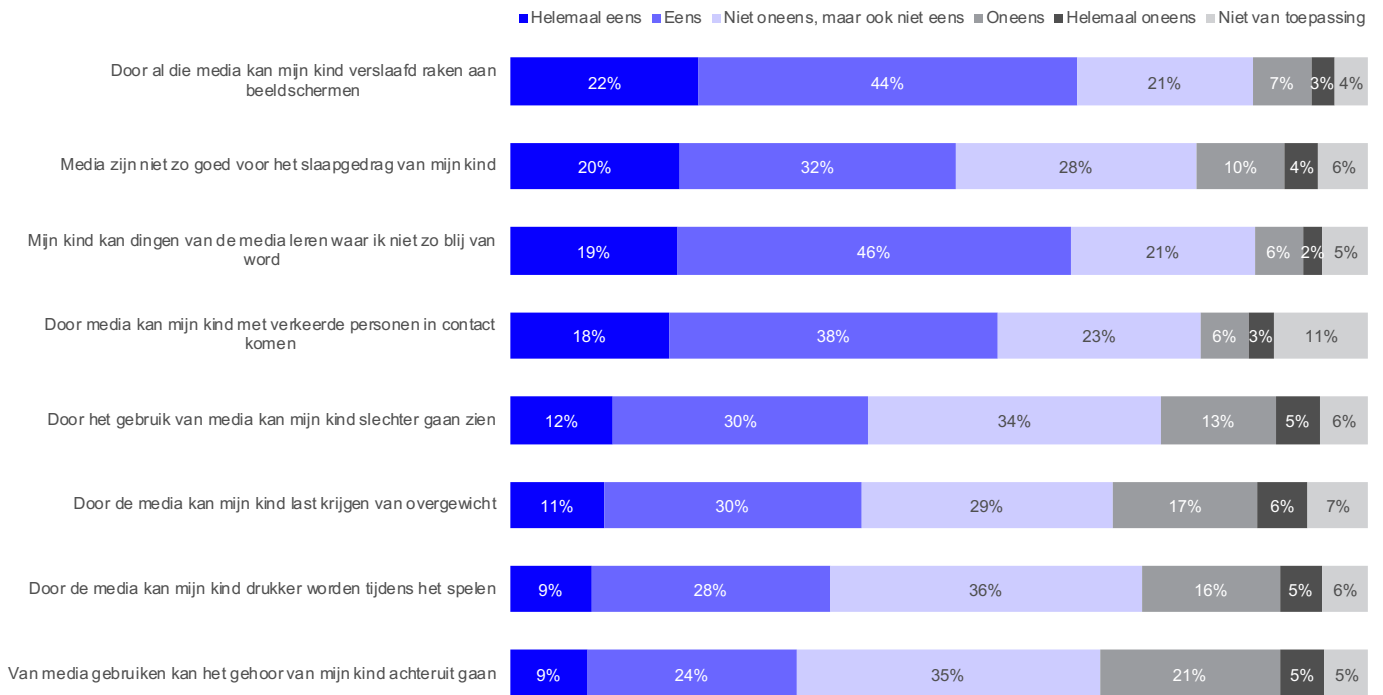
Opvattingen over kinderen en media . Basis: allen (n=1.010)



**Vraag:** In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraken over uw kind en beeldschermmedia, zoals de televisie, (spel)computer, mobiele telefoon, tablet of laptop?

Ruim de helft van de ouders ziet gevaren van media voor het gedrag van hun kinderen, voor andere gezondheidsrisico's is de angst iets minder groot (maar wel aanwezig).

Opvattingen over kinderen en media . Basis: allen (n=1.010)

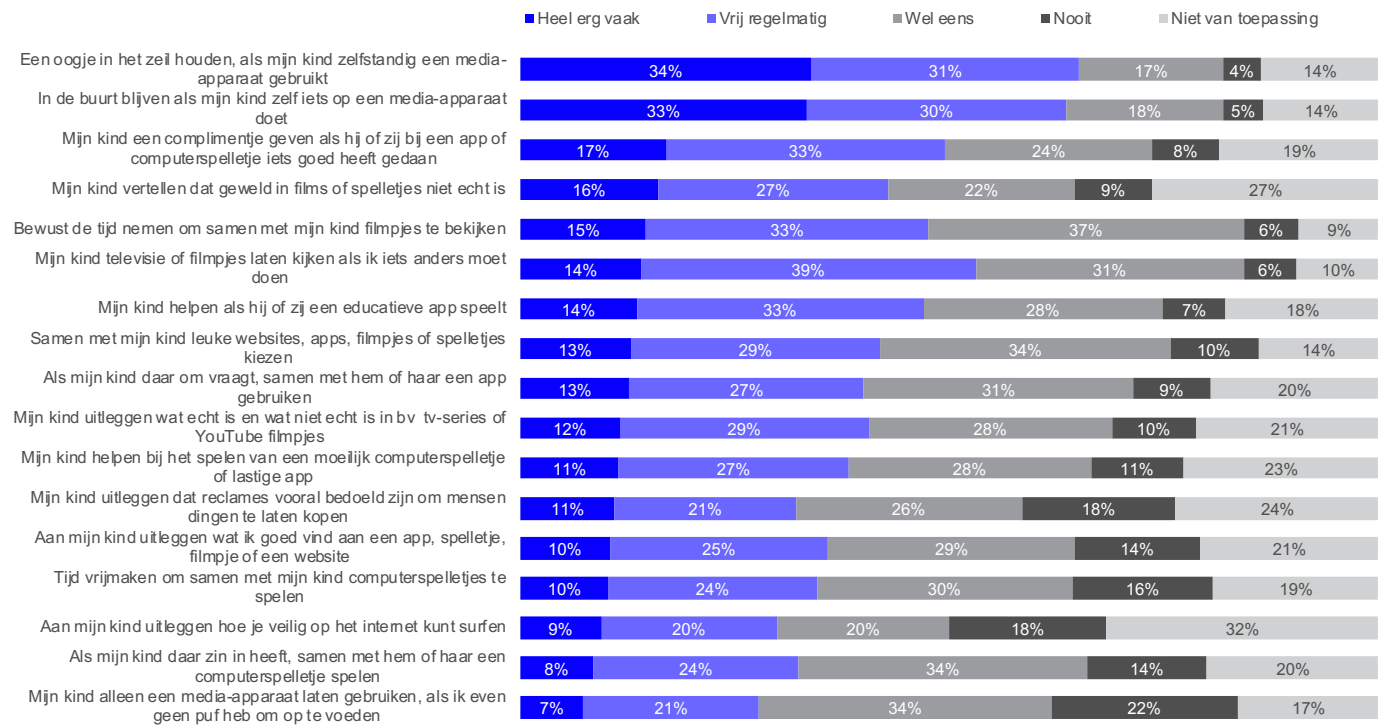


**Vraag:** In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraken over uw kind en beeldschermmedia, zoals de televisie, (spel)computer, mobiele telefoon, tablet of laptop?

## 3.6 Opvoeden met media

Ouders geven vooral aan een beetje op te letten wat hun kind doet, echt samen 'omgaan' met media gebeurt minder vaak.

Opvoeden met media . Basis: allen (n=1.010)

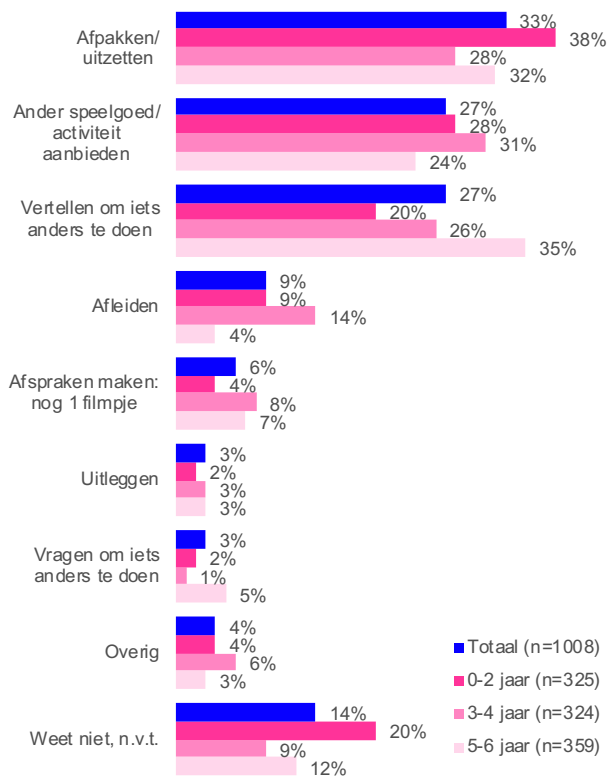


**Vraag:** Hoe vaak doet u in de dagelijkse opvoeding van uw kind onderstaande dingen?



Een derde pakt media af of zet deze uit als het kind er lang genoeg mee bezig is geweest.

Wat men doet als kind lang genoeg bezig is met media. Basis: totaal



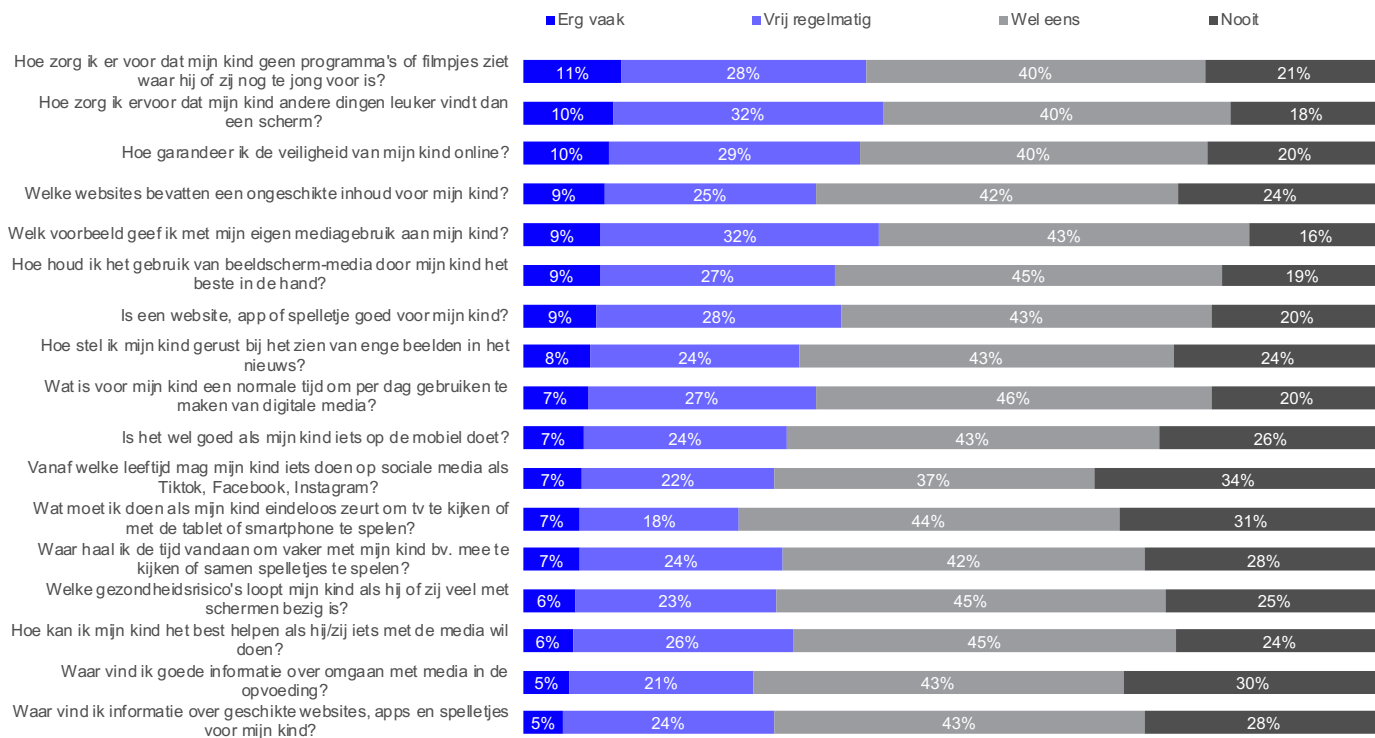
Een bloemlezing van wat ouders doen als ze vinden dat hun kind lang genoeg bezig is geweest:

- *Van te voren een tijd afspreken en hem daaraan houden. Anders mag hij de volgende dag niet. (jongen, 6)*
- *Ik laat hem zijn filmpje of game level afkijken/-maken en dan moet het uit. Dit geef ik van tevoren aan zodat hij weet waar hij aan toe is. (jongen, 6)*
- *Zeggen dat ze moet stoppen en dat het tijd is om weer even 'gewoon' te spelen. (meisje, 5)*
- *Er zit een tijdslimiet op de kindertablet. De tv zet ik uit. (jongen, 5)*
- *Zeggen dat ze de aflevering (meestal ca 10 minuutjes) mag afkijken. Daarna moet ze zelf haar iPad uitzetten. Als ze dat niet doet of gaat zeuren zeg ik dat ze anders haar iPad morgen de hele dag kwijt is. Dan stopt het gezeur gelijk ;-). (meisje, 4)*
- *Uitzetten en uitleggen waarom. (meisje, 4)*
- *Wekkertje zetten. (jongen, 3)*
- *Voorstellen om samen iets anders te gaan doen. Een spelletje of tekenen bijvoorbeeld. (jongen, 3)*
- *Effe met hem knuffelen zodat ie afgeleid wordt. (jongen, 3)*
- *Zeggen dat het klaar is en gaan we wat anders doen bv spelen, dansen of lezen. (jongen, 2)*
- *We zijn gestopt met het gebruik van media in de buurt van ons kind. We lezen boekjes, zingen liedjes en spelen met hem. (jongen, 2)*

**Vraag:** Als u vindt dat uw kind eigenlijk lang genoeg iets met media heeft gedaan, wat doet u dan meestal? (open vraag, gecodeerd)

Een op de tien vraagt zich erg vaak af hoe ze ervoor kunnen zorgen dat hun kind geen dingen ziet waar het te jong voor is.

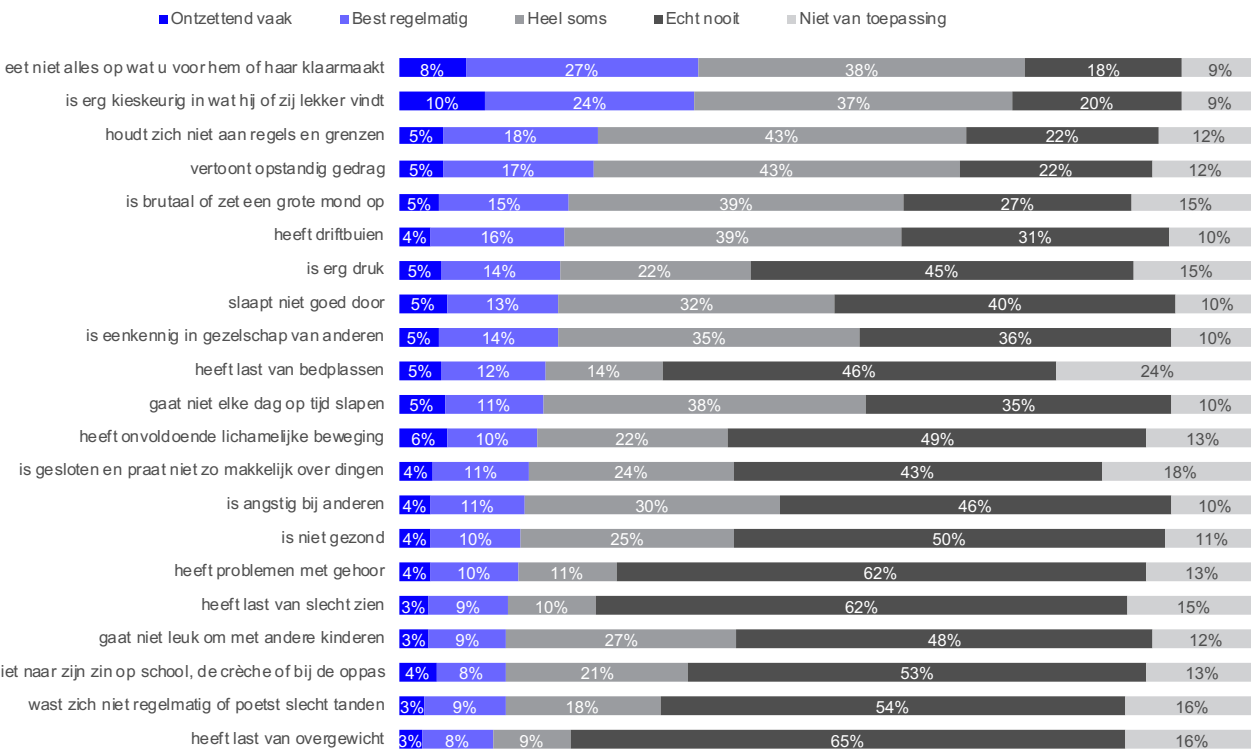
Nadenken over vragen rond opgroeien en media-apparaten . Basis: allen (n=1.010)



**Vraag:** Hoe vaak denkt u na over onderstaande vragen rond het opgroeien van uw kind en media-apparaten?

Eten en grensoverschrijdend gedrag zijn de meest genoemde problemen bij de ontwikkeling van het kind.

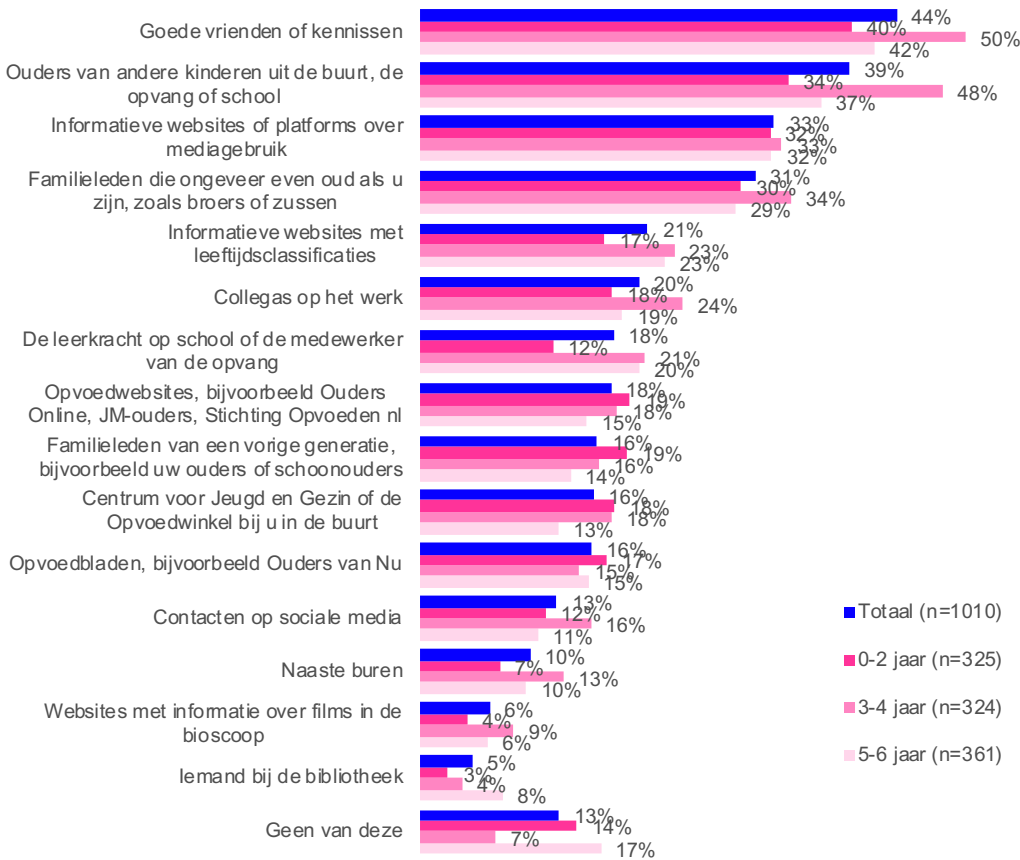
Problemen bij ontwikkeling kind . Basis: allen (n=1.010)



**Vraag:** In hoeverre spelen onderstaande zaken bij het opgroeien van uw kind?

Als ouders behoefte hebben aan ondersteuning en advies over hun kind en het gebruik van media, raadplegen ze graag vrienden en andere ouders.

Goede bronnen voor info over kind en gebruik media. Basis: totaal



**Vraag:** Welke van de onderstaande mensen of instanties vindt u goede bronnen als u iets zou willen weten over uw kind en het gebruik van media?

Ouders van 3 t/m 4-jarigen hebben het meest behoefte aan ondersteuning. Ze hebben gemiddeld de meeste vragen, zoals genoemd op de vorige pagina (6,2 gemiddeld, terwijl ouders van 0 t/m 2-jarigen 5,3 vragen noemen die ze vaak/regelmatig hebben en ouders van 5 t/m 6-jarigen 5,5).

Ook noemen ze gemiddeld meer bronnen voor het krijgen van informatie over hun kind en het gebruik van media, namelijk 3,5 versus 3,0 door ouders van 0 t/m 2-jarigen en 3,1 door ouders van 5 t/m 6-jarigen. Ouders van kinderen in de grote steden noemen relatief vaak contacten op sociale media (19% versus 13% gemiddeld).

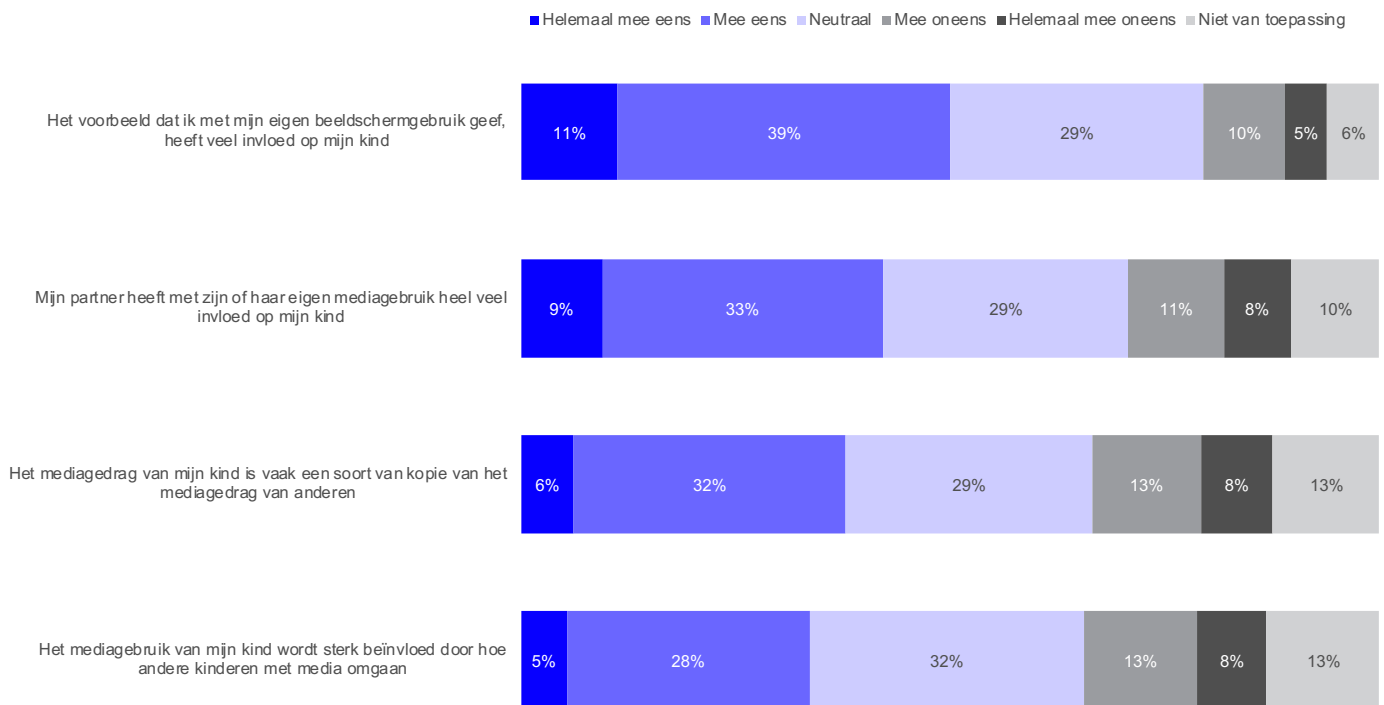
Ouders met een laag inkomen vinden hun naaste burens relatief vaak een goed bron (20% vs 10% gemiddeld).

Alleenstaanden noemen meer bronnen (3,5) dan stellen (3,1). Ze noemen vooral naaste burens vaker (18% vs 9%), (schoon)ouders (23% vs 15%), contacten op sociale media (20% vs 12%) en iemand bij de bibliotheek (11% vs 4%).

## 3.7 Eigen mediagebruik

De helft van de ouders gelooft dat ze met hun eigen beeldschermgebruik veel invloed hebben op hun kind.

Voorbeeldgedrag voor mediagebruik. Basis: allen (n=1.010)

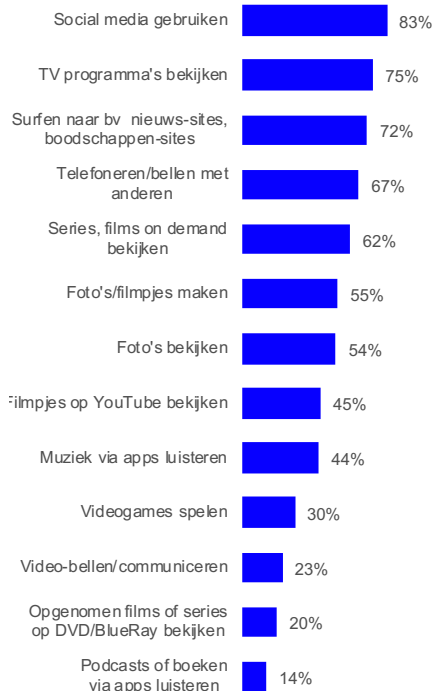


**Vraag:** In hoeverre bent u het met de volgende uitspraken eens?

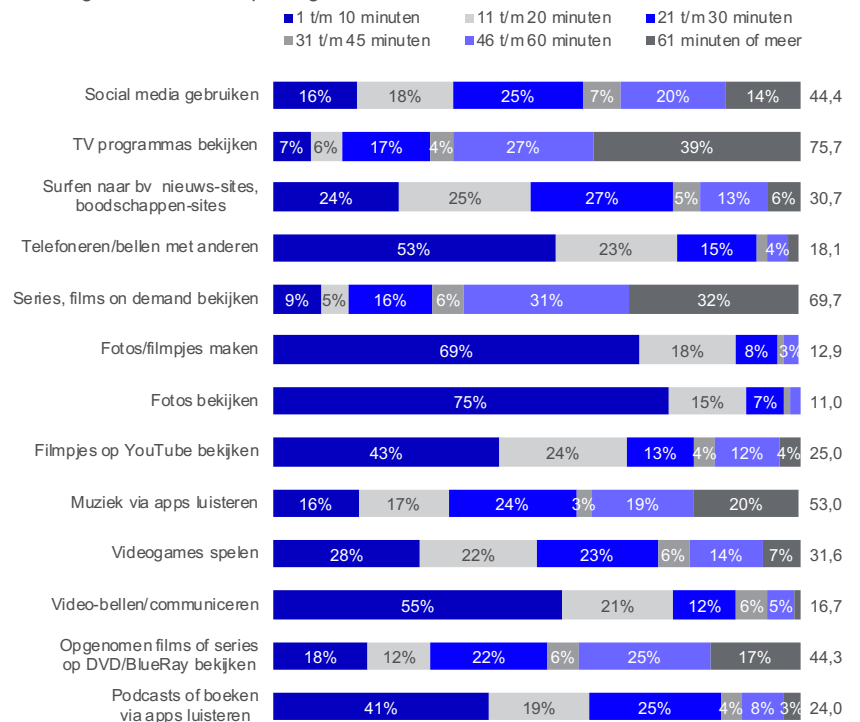
## 3.7 Eigen mediagebruik

Ouders maken zelf intensief gebruik van media. Vooral aan sociale media, tv-programma's, series en films kijken besteedt men veel tijd.

Eigen mediagebruik. Basis: totaal



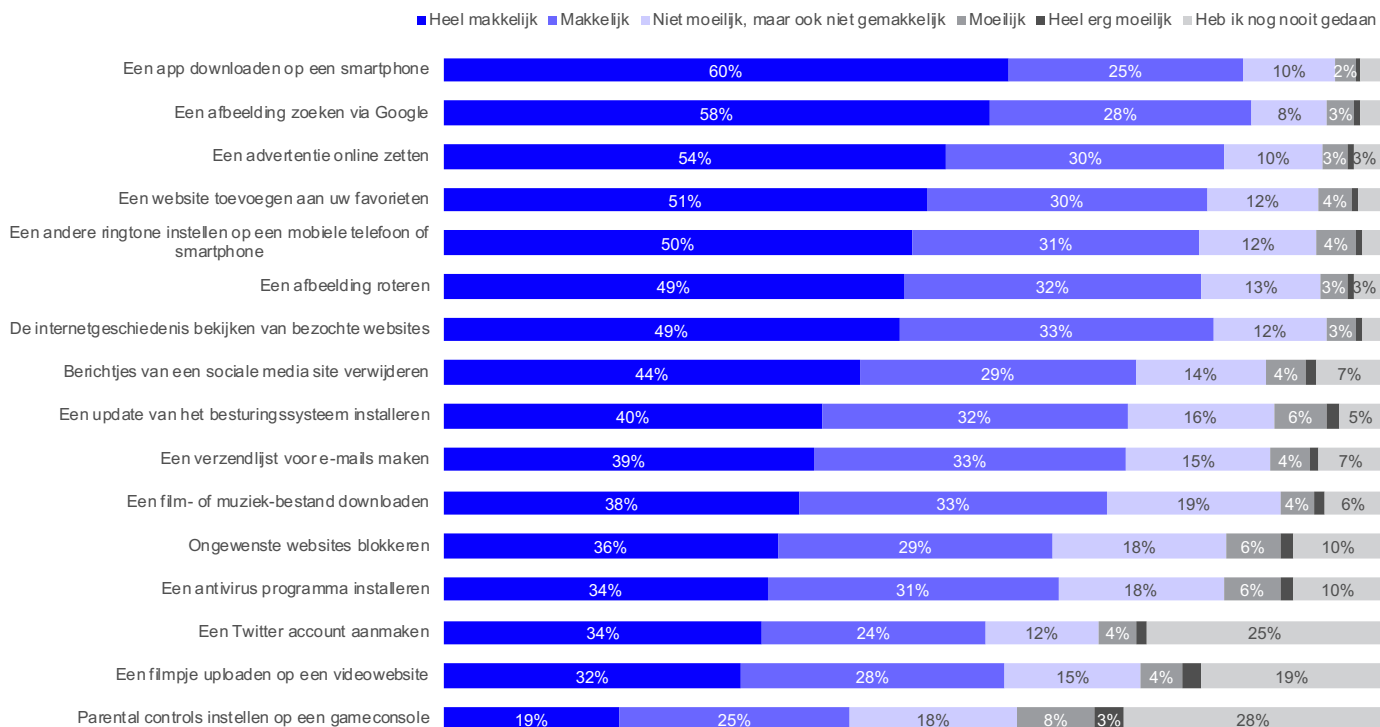
Eigen mediagebruik in minuten per dag. Basis: doet media-activiteit



**Vraag:** Hoeveel tijd brengt u zelf in uw vrije tijd (dus niet voor uw werk) gemiddeld per dag door met de volgende media?

De meeste ouders geven aan niet veel moeite te hebben met het uitvoeren van handelingen met media.

Gemak eigen mediagebruik . Basis: allen (n=1.010)

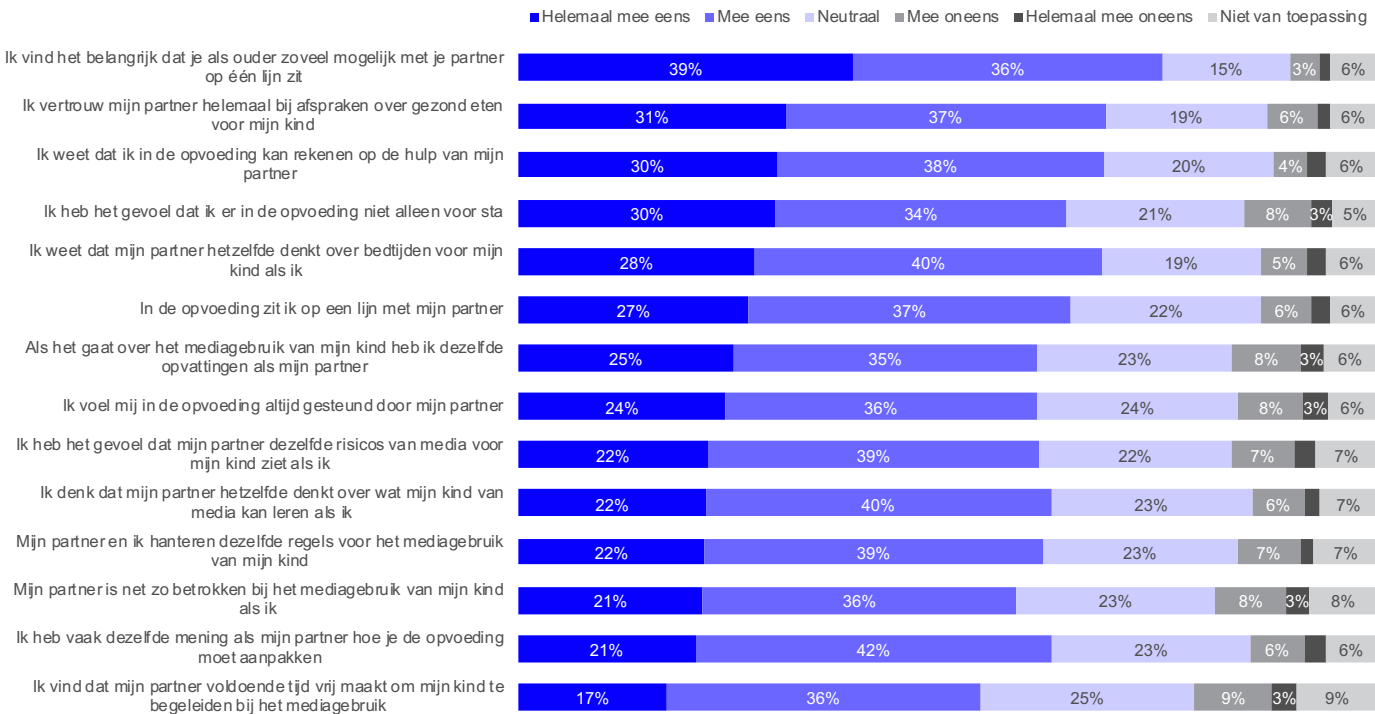


**Vraag:** Hoe makkelijk of moeilijk is het voor u om de volgende handelingen met media zelfstandig uit te voeren?

## 3.8 Opvoeding

De meerderheid van de ouders denkt hetzelfde als hun partner, maar over de algemene opvoeding zijn ouders het significant vaker met elkaar eens dan over de mediaopvoeding.

Samenspel met (ex-)partner . Basis: allen (n=1.010)



**Vraag:** Als u naar uw opvoedingssituatie kijkt, in hoeverre bent u het dan eens met onderstaande uitspraken over het samenspel met uw (ex-)partner?

# 4. Groepen

## 4.1 Nielsen regio

In grote steden ondernemen kinderen meer media-activiteiten, ouders hebben meer vragen over het mediagebruik van hun kinderen en melden meer problemen met de ontwikkeling.

			Grote steden (Nielsen 1)	Rest Westen (Nielsen 2)	Noord (Nielsen 3)	Oost (Nielsen 4)	Zuid (Nielsen 5)
Gebruik apparaten door kind	Smartphone / mobiel	Regelmatig gebruik	<b>51%</b>	42%	38%	39%	35%
	Laptop / notebook	Regelmatig gebruik	<b>30%</b>	16%	20%	16%	21%
	Kinderlaptop	Regelmatig gebruik	<b>25%</b>	13%	8%	21%	15%
Activiteiten met media	Filmpjes op YouTube bekijken	Doet dit wel	<b>60%</b>	47%	46%	47%	49%
	Filmpjes op YouTube Kids bekijken	Doet dit wel	<b>42%</b>	22%	24%	35%	23%
	Video-bellen/communiceren	Doet dit wel	<b>28%</b>	15%	16%	15%	12%
	Avonturenspelletjes spelen	Doet dit wel	<b>24%</b>	12%	14%	14%	13%
Activiteiten zonder media	Met andere kinderen binnen spelen	Doet dit wel	<b>68%</b>	54%	48%	54%	50%
Opvattingen over kinderen en media	Via media kan mijn kind leren hoe je goed met anderen omgaat	(Helemaal) eens	<b>41%</b>	21%	20%	24%	33%
	Media zijn handig om mijn kind mee in slaap te laten vallen	(Helemaal) eens	<b>36%</b>	13%	9%	17%	22%
Vragen over kind en media	Hoe houd ik het gebruik van beeldscherm-media door mijn kind het beste in de hand?	Regelmatig/ vaak	<b>46%</b>	36%	30%	32%	37%
	Wat moet ik doen als mijn kind eindeloos zeurt om tv te kijken of met de tablet of smartphone te spelen?	Regelmatig/ vaak	<b>34%</b>	20%	26%	20%	27%
	Welke gezondheidsrisico's loopt mijn kind als hij of zij veel met schermen bezig is?	Regelmatig/ vaak	<b>41%</b>	23%	27%	29%	31%
	Waar haal ik de tijd vandaan om vaker met mijn kind bv mee te kijken of samen spelletjes te spelen?	Regelmatig/ vaak	<b>40%</b>	28%	27%	28%	31%
Ontwikkeling van kind	Is angstig bij anderen	Vaak, regelm., soms	<b>56%</b>	40%	44%	34%	51%
	Is niet gezond	Vaak, regelm., soms	<b>50%</b>	39%	41%	28%	41%
	Heeft last van overgewicht	Vaak, regelm., soms	<b>29%</b>	15%	26%	14%	20%

**Vetgedrukte waarden zijn significant hoger dan cursieve waarden. Dit is een selectie van significante verschillen, alle verschillen zijn te vinden in de separate tabellenset.**



## 4.2 Geslacht

Vaders schatten het ondernemen van activiteiten met media door hun kind hoger in dan moeders, moeders schatten het doen van activiteiten zonder media juist hoger in.

Met het uitgangspunt dat een kind iets op een bepaalde leeftijd wel kan of juist niet, zou het niet moeten uitmaken of de vader of de moeder de vragenlijst invult. Dat blijkt

echter wel het geval te zijn, wat betekent dat vaders en moeders een andere perceptie van de activiteiten van hun kinderen hebben.

De in de tabel weergegeven activiteiten die kinderen volgens hun vader vaker doen dan volgens hun moeder is slechts een selectie. In werkelijkheid zijn er nog veel meer activiteiten die vaders vaker noemen dan moeders.

			Man	Vrouw
Activiteiten met media	TV programma's bekijken	Doet dit wel	<b>73%</b>	62%
	Filmpjes op YouTube bekijken	Doet dit wel	<b>56%</b>	46%
	Filmpjes op YouTube Kids bekijken	Doet dit wel	<b>34%</b>	26%
	Educatieve spelletjes spelen	Doet dit wel	<b>25%</b>	20%
	Telefoneren/bellen met anderen	Doet dit wel	<b>19%</b>	11%
	Opgenomen films of series op DVD/Blu-ray bekijken	Doet dit wel	<b>19%</b>	11%
	Voorleesverhaaltjes via apps luisteren	Doet dit wel	<b>14%</b>	7%
Activiteiten zonder media	Uit boekjes voorgelezen worden	Doet dit wel	59%	<b>73%</b>
	Onderweg zijn	Doet dit wel	47%	<b>66%</b>
	Zelf boekjes lezen/bekijken	Doet dit wel	48%	<b>61%</b>
	Met andere kinderen binnen spelen	Doet dit wel	47%	<b>57%</b>
Slapen	Hoeveel uur slaapt uw kind gemiddeld	Gemiddelde	10,3	<b>11,3</b>
Begrip van media	Mijn kind weet dat dingen in tekenfilms niet echt zijn	Bijna + echt helemaal	<b>53%</b>	44%
	Mijn kind weet heel goed dat monsters in films en series niet echt zijn	Bijna + echt helemaal	<b>48%</b>	40%
	Mijn kind weet dat acteurs in films en series net alsof doen	Bijna + echt helemaal	<b>45%</b>	34%
	Mijn kind weet dat het nooit zomaar naam- en adresgegevens mag geven	Bijna + echt helemaal	<b>41%</b>	26%
	Mijn kind snapt dat reclame bedoeld is om je dingen te laten kopen	Bijna + echt helemaal	<b>39%</b>	24%

**Vetgedrukte waarden zijn significant hoger dan cursieve waarden. Dit is een selectie van significante verschillen, alle verschillen zijn te vinden in de separate tabellenset.**

Vaders hebben vaker het gevoel dat er problemen zijn bij de ontwikkeling van hun kind en hebben vaker twijfels over hun capaciteiten als opvoeder dan moeders.

			Man	Vrouw
Opvattingen over kinderen en media	Ik vind slapen en met leeftijdgenootjes omgaan belangrijker dan mediagebruik	(Helemaal) eens	69%	<b>80%</b>
	Mijn kind kan dingen van de media leren waar ik niet zo blij van word	(Helemaal) eens	63%	<b>72%</b>
	Door al die media kan mijn kind verslaafd raken aan beeldschermen	(Helemaal) eens	64%	<b>71%</b>
	Media zijn ideaal als ik even geen tijd heb om mijn kind bezig te houden	(Helemaal) eens	57%	<b>72%</b>
	Ik zie liever dat mijn kind met andere dingen bezig is dan met media	(Helemaal) eens	60%	<b>70%</b>
	Gewoon speelgoed is beter voor mijn kind dan beeldscherm media	(Helemaal) eens	60%	<b>68%</b>
	Ik vind media handig als zoethoudertje als mijn kind zich verveelt	(Helemaal) eens	<b>56%</b>	49%
	Media zijn goed voor de creativiteit van mijn kind	(Helemaal) eens	<b>51%</b>	42%
	Door de media kan mijn kind drukker worden tijdens het spelen	(Helemaal) eens	<b>47%</b>	36%
	Dankzij de media kan mijn kind leren dat je lief en aardig voor anderen moet zijn	(Helemaal) eens	<b>45%</b>	35%
Media zijn handig als beloning, bijvoorbeeld als mijn kind zijn/haar bord niet leeg eet	(Helemaal) eens	<b>44%</b>	32%	
Ontwikkeling van kind	Gaat niet elke dag op tijd slapen	Vaak, regelm., soms	<b>59%</b>	52%
	Is eenkennig in gezelschap van anderen	Vaak, regelm., soms	<b>58%</b>	51%
	Slaapt niet goed door	Vaak, regelm., soms	<b>55%</b>	48%
	Is angstig bij anderen	Vaak, regelm., soms	<b>51%</b>	41%
	Is erg druk	Vaak, regelm., soms	<b>46%</b>	38%
	Gaat niet leuk om met andere kinderen	Vaak, regelm., soms	<b>45%</b>	36%
	Is gesloten en praat niet zo makkelijk over dingen	Vaak, regelm., soms	<b>48%</b>	34%
	Heeft onvoldoende lichamelijke beweging	Vaak, regelm., soms	<b>48%</b>	34%
Voorbeeldgedrag	Het voorbeeld dat ik met eigen beeldschermgebruik geef, heeft veel invloed op mijn kind	(Helemaal) eens	44%	<b>58%</b>
Opvoeden	Ik ben volgens mij een minder dan gemiddelde opvoeder	(Helemaal) eens	<b>21%</b>	9%
	Ik heb veel meer problemen met het grootbrengen van mijn kind dan ik verwacht had	(Helemaal) eens	<b>22%</b>	12%
	Ik merk dat ik niet zo goed in staat ben voor mijn kind te zorgen als ik dacht	(Helemaal) eens	<b>18%</b>	10%

**Vetgedrukte waarden zijn significant hoger dan cursieve waarden. Dit is een selectie van significante verschillen, alle verschillen zijn te vinden in de separate tabellenset.**

## 4.3 Opleiding

Hogeropgeleiden zien zowel positieve aspecten van media als risico's.

Naar opleidingsniveau zijn er betrekkelijk weinig verschillen. Hogeropgeleiden maken wel veel vaker gebruik van opvang en ze geven vaker aan opvoeden in samenspraak met hun partner te doen.

Op een aantal stellingen over het gebruik van media door hun kinderen geven ze relatief vaak aan het (helemaal) eens te zijn. Dit zijn zowel stellingen over positieve als negatieve effecten van media.

			Laag opgeleid	Midden opgeleid	Hoog opgeleid
Opvang	Oppasouders / grootouders	Doet dit wel	44%	54%	61%
	Kinderdagverblijf / peuterspeelzaal / crèche	Doet dit wel	25%	31%	39%
	Buitenschoolse opvang / kindercentrum	Doet dit wel	15%	23%	34%
Opvattingen over kinderen en media	Door al die media kan mijn kind verslaafd raken aan beeldschermen	(Helemaal) eens	58%	68%	75%
	Media kunnen kind bezig houden als ik momentje rust nodig heb	(Helemaal) eens	60%	66%	75%
	Media zijn goed voor de taalvaardigheid van mijn kind	(Helemaal) eens	52%	57%	66%
	Door het gebruik van media kan mijn kind slechter gaan zien	(Helemaal) eens	35%	43%	51%
	Door de media kan mijn kind drukker worden tijdens het spelen	(Helemaal) eens	32%	37%	46%
Goede bronnen	Informatieve websites of platforms over mediagebruik	Genoemd	25%	28%	43%
	Opvoedwebsites (Ouders Online, JM-ouders, Stichting Opvoeden.nl)	Genoemd	12%	16%	22%
	Geen	Genoemd	20%	14%	7%
Voorbeeldgedrag	Voorbeeld van eigen beeldschermgebruik, heeft veel invloed op kind	(Helemaal) eens	41%	51%	62%
	Partner heeft met eigen mediagebruik heel veel invloed op kind	(Helemaal) eens	36%	45%	55%
Opvoeden	Belangrijk dat je als ouder zoveel mogelijk met je partner op één lijn zit	(Helemaal) eens	71%	79%	85%
	In de opvoeding zit ik op een lijn met mijn partner	(Helemaal) eens	58%	65%	78%
	Over mediagebruik van kind heb ik dezelfde opvattingen als mijn partner	(Helemaal) eens	54%	62%	73%

**Vetgedrukte waarden zijn significant hoger dan cursieve waarden. Dit is een selectie van significante verschillen, alle verschillen zijn te vinden in de separate tabellenset.**

## 4.4 Inkomen

Ouders met een laag inkomen geven aan dat hun kinderen relatief veel media-activiteiten doen, ze melden ook relatief veel problemen in de ontwikkeling van hun kind.

			Beneden modaal	Bijna modaal	Modaal	Boven modaal
Gebruik apparaten door kind	Smart-televisie	Regelmatig gebruik	63%	64%	<b>77%</b>	<b>77%</b>
	Tablet	Regelmatig gebruik	41%	34%	<b>56%</b>	<b>56%</b>
	Smartphone / mobiel	Regelmatig gebruik	<b>51%</b>	31%	38%	42%
Activiteiten met media	TV programma's bekijken	Doet dit wel	<b>74%</b>	<b>78%</b>	62%	64%
	Filmpjes op YouTube bekijken	Doet dit wel	<b>60%</b>	38%	47%	50%
	Kinderliedjes via apps luisteren	Doet dit wel	<b>32%</b>	21%	20%	18%
	Foto's/filmpjes maken	Doet dit wel	<b>27%</b>	13%	16%	15%
Momenten mediagebruik kind	Tussen de middag	Doet dit wel	<b>52%</b>	39%	37%	36%
	Tijdens het avondeten	Doet dit wel	<b>39%</b>	29%	28%	24%
	Later op de avond	Doet dit wel	<b>28%</b>	24%	16%	17%
Begrip van media	Mijn kind weet dat het nooit zomaar naam- en adresgegevens mag geven	Bijna + echt helemaal	<b>42%</b>	36%	25%	29%
Opvattingen over kinderen en media	Media zijn goed voor de taalvaardigheid van mijn kind	(Helemaal) eens	56%	49%	60%	<b>71%</b>
	Dankzij de media gaat het Engels van mijn kind erop vooruit	(Helemaal) eens	61%	51%	62%	<b>72%</b>
	Media zijn handig als beloning, bijvoorbeeld als mijn kind bord niet leeg eet	(Helemaal) eens	<b>50%</b>	33%	31%	37%
	Van media gebruiken kan het gehoor van mijn kind achteruit gaan	(Helemaal) eens	<b>45%</b>	24%	32%	34%
Opvoeden met media	Als mijn kind daar om vraagt, samen met hem of haar een app gebruiken	Regelmatig/ vaak	<b>50%</b>	38%	38%	39%
	Kind alleen media laten gebruiken, als ik even geen puf heb voor opvoeden	Regelmatig/ vaak	<b>38%</b>	28%	27%	27%
	Aan mijn kind uitleggen hoe je veilig op het internet kunt surfen	Regelmatig/ vaak	<b>42%</b>	36%	28%	28%
Ontwikkeling van kind	eet niet alles op wat u voor hem of haar klaarmaakt	Vaak, regelm., soms	70%	63%	<b>82%</b>	<b>75%</b>
	heeft last van bedplassen	Vaak, regelm., soms	<b>41%</b>	26%	31%	31%
	heeft last van slecht zien	Vaak, regelm., soms	<b>32%</b>	28%	21%	21%
Opvoeden	Ik weet dat ik in de opvoeding kan rekenen op de hulp van mijn partner	(Helemaal) eens	59%	62%	73%	<b>82%</b>
	In de opvoeding zit ik op een lijn met mijn partner	(Helemaal) eens	54%	58%	65%	<b>80%</b>
	Partner en ik hanteren dezelfde regels voor het mediagebruik van kind	(Helemaal) eens	56%	57%	64%	<b>74%</b>

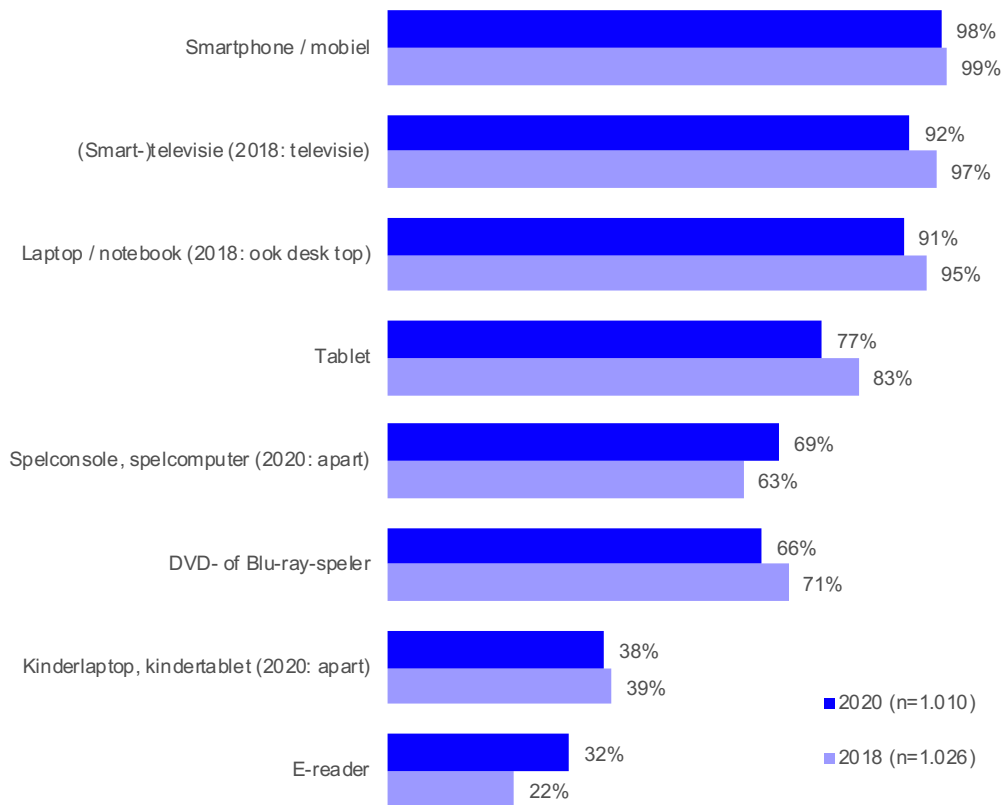
**Vetgedrukte waarden zijn significant hoger dan cursieve waarden. Dit is een selectie van significante verschillen, alle verschillen zijn te vinden in de separate tabellenset.**

# 5. 2020 versus 2018

## 5.1 Bezit en gebruik

Tablets zijn in minder, e-readers in meer huishoudens aanwezig.

Apparaten in huis. Basis: totaal



### Vraagstelling

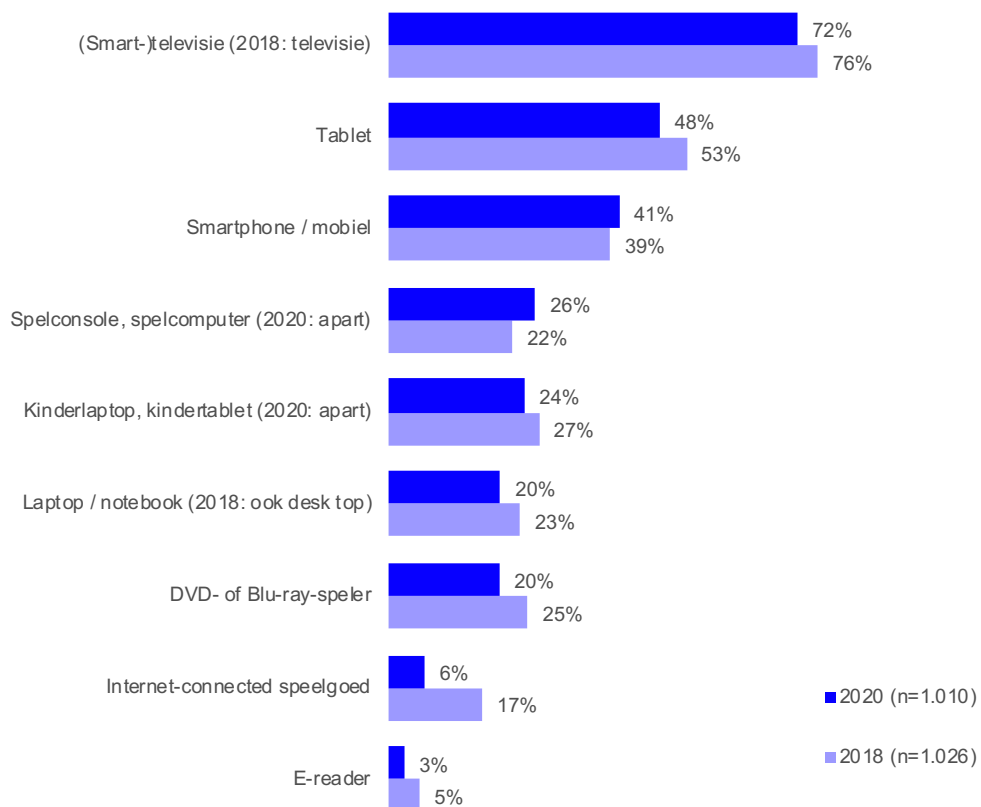
2020: V1. Hoeveel van de volgende apparaten zijn er bij u in huis? Let op het gaat hierbij om apparaten die geregeld gebruikt worden.

2018: V16. Hoeveel van de volgende media-apparaten zijn er bij u in huis?  
NB. Het gaat om apparaten die geregeld gebruikt worden.

De vraagstelling in 2020 en 2018 komt overeen. De categorieën van apparaten zijn soms iets anders.

Tablets, DVD-spelers en internet-connected speelgoed worden door minder kinderen gebruikt.

Gebruik apparaten door kinderen. Basis: totaal



### Vraagstelling

2020: V2. Welke apparaten gebruikt uw kind regelmatig? Dit kan alleen of samen met anderen zijn (meerdere antwoorden mogelijk).

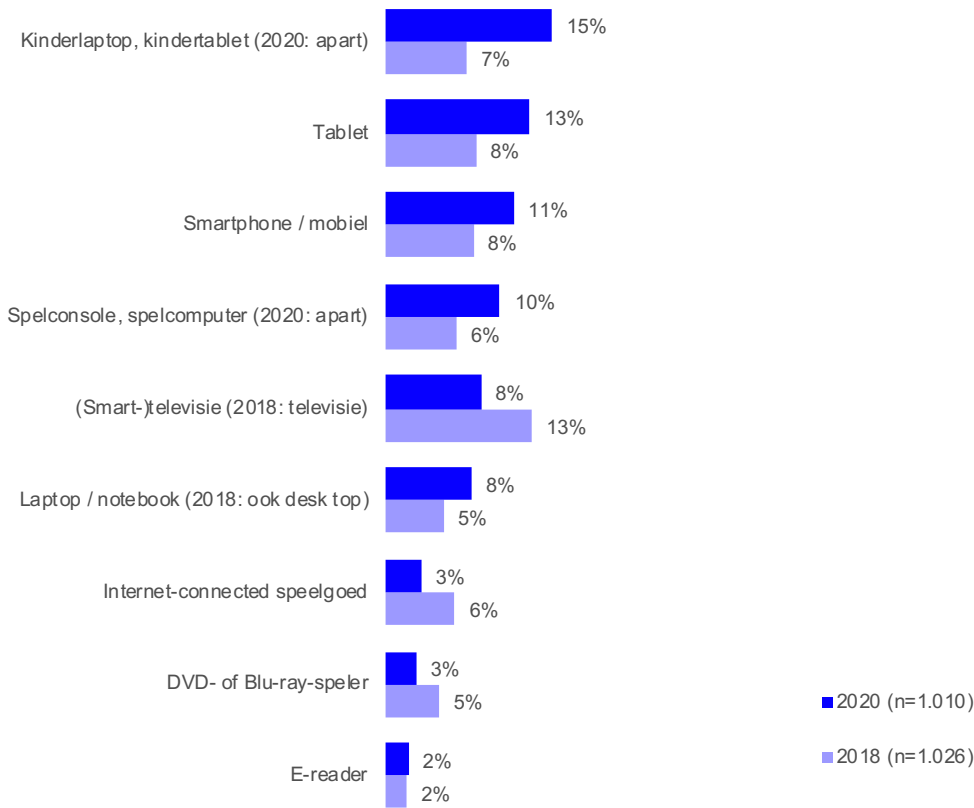
2018: V17. Hoe vaak doet uw kind thuis wel eens iets met de volgende media-apparaten en media?

- Nooit
- Zelden
- Geregeld - Vaak
- Heel vaak

De vraagstelling in 2020 en 2018 verschilt. Voor 2018 zijn de categorieën geregeld, vaak, heel vaak daarom samengenomen.

Kinderlaptops, tablets en smartphones worden in 2020 vaker door kinderen in de slaapkamer gebruikt.

### Gebruik apparaten in kinderslaapkamer. Basis: totaal



### Vraagstelling

2020: V3. Welke apparaten gebruikt uw kind regelmatig op zijn of haar slaapkamer? (meerdere antwoorden mogelijk)

2018: V20. Welke van de volgende apparaten of media heeft uw kind op zijn of haar slaapkamer om daar te gebruiken?

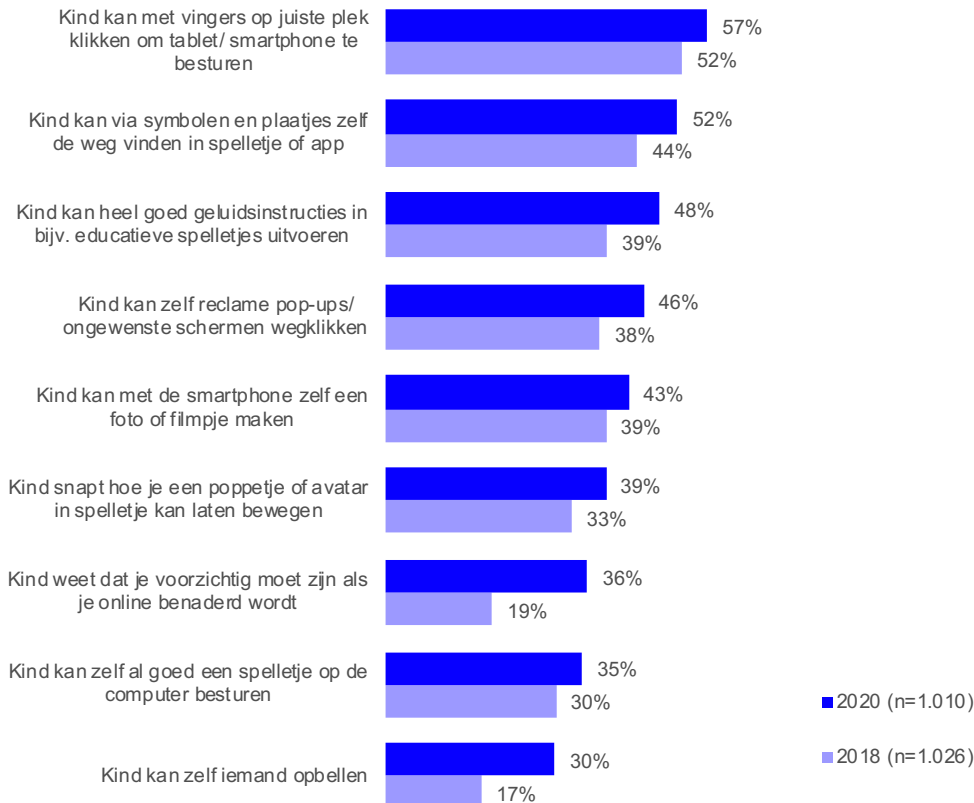
- Aanwezig
- Niet aanwezig op slaapkamer

De vraagstelling in 2020 en 2018 verschilt. In 2018 gaf men per apparaat aan of het aanwezig was of niet, in 2020 is het een meervoudige vraag.

## 5.2 Vaardigheden

In 2020 zijn ouders vaker van mening dat de kinderen handig zijn met het gebruik van media.

Top 2 stellingen jonge kinderen en media. Basis: totaal



### Vraagstelling

2020: V11. Hieronder staan verschillende uitspraken over hoe handig jonge kinderen zijn met media. In hoeverre kloppen deze uitspraken voor uw kind?

- Helemaal niet
- Een klein beetje
- Bijna helemaal
- Echt helemaal

V12. Voor de stelling "Mijn kind weet dat je voorzichtig moet zijn als je online door onbekende mensen benaderd wordt" is er in 2020 een categorie n.v.t., het percentage is herberekend exclusief deze categorie.

2018: V25. Hieronder staan verschillende uitspraken over hoe jonge kinderen om kunnen gaan met media. In hoeverre zijn deze uitspraken op uw kind van toepassing?

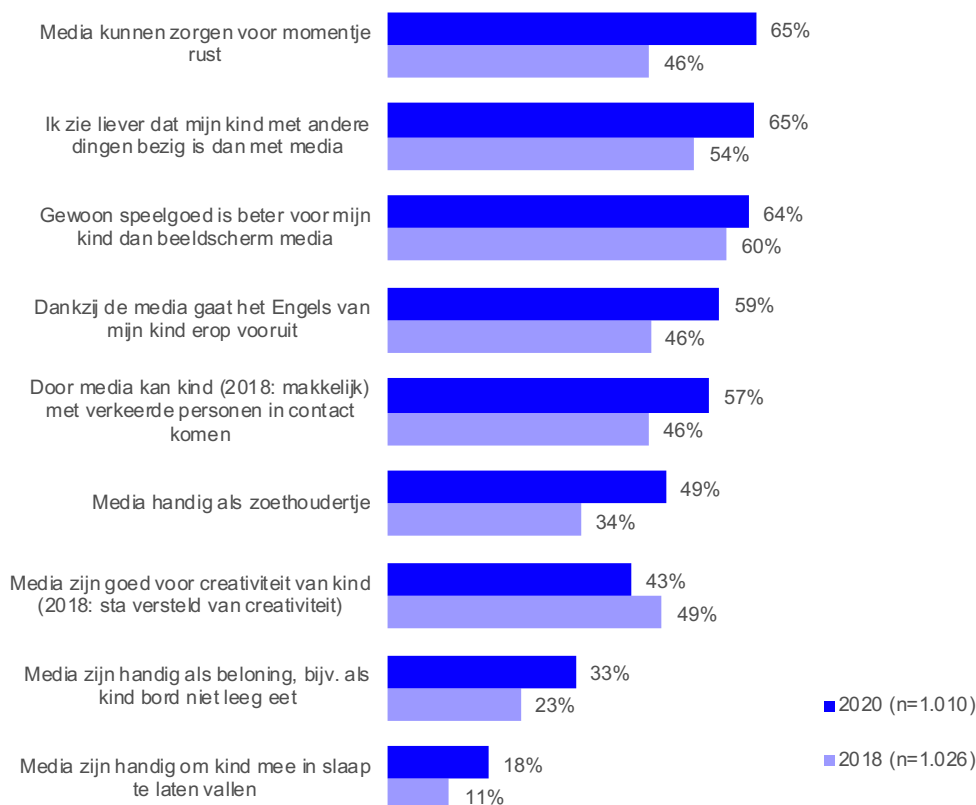
- Klopt helemaal niet
- Klopt niet
- Misschien niet, misschien ook wel
- Klopt wel
- Klopt echt helemaal



## 5.3 Opvattingen

Toename van 'oppas'-functie media: ouders zien media vaker als brenger van rust en als zoethoudertje.

Top 2 stellingen jonge kinderen en beeldscherm-media. Basis: totaal



### Vraagstelling

2020: V13. In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraken over uw kind en beeldscherm-media, zoals de televisie, (spel)computer, mobiele telefoon, tablet of laptop?

- Helemaal oneens
- Oneens
- Niet oneens, maar ook niet eens - Eens
- Helemaal eens
- Niet van toepassing

2018: V26. In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraken over uw kind en beeldscherm-media, zoals de televisie, (spel)computer, mobiele telefoon, tablet, laptop of PC?

De vraag en antwoordcategorieën zijn in 2020 en 2018 hetzelfde. De stellingen variëren soms.

